

Information technology teachers' perceived roles and status

Serdar Çiftci ^{*a}, Meltem Çengel ^{**a}, Barış Özkaya ^{***a}

^a Adnan Menderes University, Faculty of Education, Aydın/Turkey

Article Info

DOI: 10.31704/ijocis.2018.007

Article History:

Received 09 May 2018
Revised 11 June 2018
Accepted 25 June 2018
Online 30 June 2018

Keywords:

IT teachers' roles,
IT teachers' status,
Instructional technology.

Article Type:

Research paper

Abstract

This study focused on examining how the roles and responsibilities of teachers about information technologies in Aydın district/Turkey are perceived. Qualitative research method was used in the study and descriptive content analysis was done. Computer and instructional technology department academic staff, students and information technology teachers were interviewed via semi-structured interview forms. According to research findings; it was observed that the works expected from the teachers have spread to a wide range of technology. Qualities of the ideal information technology teacher include, following developments in the field, using them in daily life, being prone to interdisciplinary work, dominating not only the application dimension of the field but also the theoretical concepts. According to participants' opinion, the status of teachers of information technology is expected to gain even more importance due to the increasing use of technology in society.

Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin algılanan rolleri ve statüsü

Makale Bilgisi

DOI: 10.31704/ijocis.2018.007

Makale Geçmişi:

Geliş 10 Nisan 2018
Düzeltilme 27 Mayıs 2018
Kabul 02 Haziran 2018
Çevrimiçi 30 Haziran 2018

Anahtar Kelimeler:

BT öğretmen rolleri,
BT öğretmenliği statüsü,
Öğretim teknolojileri.

Makale Türü:

Özgün Makale

Öz

Bu çalışma Aydın ilinde bilişim teknolojileri öğretmenine yüklenen rollerinin ve sorumluluklarının nasıl algılandığının incelenmesine odaklanmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve betimsel içerik analizi yapılmıştır. Bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmenliği bölümü öğrencileri, öğretim elemanları ve bilişim teknolojileri öğretmenleri ile yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak görüşmeler yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre; bilişim teknolojileri öğretmenlerinden beklenen işlerin teknoloji ile ilgili geniş bir alana yayıldığı görülmüştür. Görüşmecilerin ideal bilişim teknolojileri öğretmenin nitelikleri arasında, alanına ilişkin gelişmeleri takip etme, günlük yaşamında kullanma, disiplinler arası çalışmaya yatkın olma, alanın sadece uygulama boyutuna değil, kuramsal kavramlara da hâkim olma gibi özellikler bulunmaktadır. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin statüsünün, toplumda artan teknoloji kullanımı nedeniyle daha da önem kazanacağı beklenmektedir.

* Author: serdar.ciftci@adu.edu.tr

** Author: meltemcengel@gmail.com

*** Author: barisozkaya0933@gmail.com

Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0001-5282-1861>

Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0002-0255-4600>

Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0001-8082-2642>

Introduction

"Who is the information technology teacher" is a question that must be answered for those who choose IT profession as a "profession". Asking this question is a beginning of thinking on a "profession" carried out with the identity of information technology teacher. Even such question shows us that a professional of this field is aware of the feelings of existential concerns of the discipline and the activities he carried out or expected to be carried out and the desires to work through and act out on them. Anyone who defines her/himself as a member of a profession needs such an existential anxiety (Özsoy, Ünal, Özdemir, Buyruk, & Demir, 2011). Since the attributions that are valid cannot be attributed permanently; how should the existence of the profession of IT teacher be understood or expressed? By the way it claimed to be (ontological dimension), by the originality of what it did and the way to do (epistemological and methodological dimension) or the belongingness of the community overdetermined both of them.

In the current study, it is aimed to investigate the perception about the responsibilities and roles assigned to IT teachers in Turkey. It is not possible for a group of profession who do not care about themselves to produce consistent and valid ideas and practices. The ability to produce scientific knowledge for an IT teacher as a profession depends on the educator's ability to self-criticize (autoreflexivite), to objectify, approach critically and persist her/himself. As long as s/he achieves it, it can be possible for her/him to keep aloof critically between her/himself and the world of education and science s/he lives in. Human identity is not given all the time with birth at once: Identity is built from childhood and must be rebuilt throughout life. The individual never builds his identity on his own: Identity depends on the judgments of others as much as the own definitions and orientations of the individual. As regards the concept of identity, it is possible to reach many different definitions. According to Turkish Language Association's dictionary; identity is defined as "All of the conditions that make one person a certain person with the signs, qualities and characteristics peculiar to human as a social identity; all of the characteristics identifying the document, identity card, identification card, identity or any object that presents the people" (TLA, 2018). The other definitions related to identity are as follows: "Semantic (interpretation) source that is given for and by social actors and built by the individualization process (Berktaş, 2003), answer or answers given by people, groups, societies or communities for the questions "who are you?", "where are you from?" (Güvenç, 1994), a kind of "information" socially produced and transferred to individual by socialization (Birkök, 1994), complex, plural and nested forms of belonging (Köksal, Hortaçsu & Köksal, 2009).

Occupational identity can be defined as a definition of a profession of a professional field by the individual, other important persons related to that profession, reference groups and perceptions of information and skills required to be known and exhibited about the field by the practitioner of this profession (Robson, 1998). However, Wiles (2013) notes that occupational identity includes understanding the information specialized to that field, values and norms related to that profession and incorporating the information and values in professional competence. From this point of view, occupational identity also includes the occupational definition and identity structures that are shaped by common interaction with professional group members in which the individual is included (Nuttman-Shwartz, 2017). In addition to these effects, the continuous interaction of the individual with the socio-cultural environment is emphasized in the formation of identity. Troman (2007) states that occupational identity depends on political, academic and professional contexts and when these interactions differ, the occupational identity will also be influenced by this process.

Identity development can be seen as a continuous interaction between individuals and socio-cultural environments (Sevig, Higlen & Adams, 2000). According to Troman (2007); the meaning of occupational identity depends on political, academic and professional dimensions and when these dimensions differ, the occupational identity will also change. Tanner and Arnett (2009) claims that individuals represent and live global media, and physiologic and developmental effect of the globalization cannot be ignored in everywhere. As a result of globalization, today most people in the world are developing a cultural identity that is part of their culture and some part of which is arising from awareness of their relationship with global cultures (Nuttman-Shwartz, 2017). According to sociocultural identity theories; in order to develop new practices, an identity should be built supporting these practices (Holland, Lachiotte, Skinner & Cain, 2001; Taylor, 2017).

Teacher identity can be expressed as being known and defined as a specific field teacher by himself and others. This identity points to a complex process in which the teacher is constantly changing as s/he learns better about the subject, her/his students and the subject matter taught. Teacher identity is important for different identities, especially for the potential to influence students. Studies related to teacher identity indicate that teachers' values, beliefs and targets are one of the important structures that affect and form teaching experiences, determine how and in which way they develop, determine their attitudes towards

changes of education. In addition to this, it can be said that there are important relationships between concepts such as motivation, competence, work satisfaction, work commitment, and teacher perception of professional identity, and all are influential in the formation of occupational identity (Ni & Guzdial, 2012).

In order to develop teacher identity, required researches should be carried out. It is especially important to put the identities of IT technology teachers together with fast developing technology. The efforts that individuals have shown in adapting to technology reveal the relationship between technology and the individual. It is expected that IT teachers, who need to be leaders and pioneers in technology, will be able to adapt quickly in their profession and help their students (and their environment). At this stage, it is necessary to present how the identity of IT technology teachers, their roles, duties and responsibilities are perceived. This study aims to examine how the perception of the role and responsibilities assigned to the IT teachers in Turkey and reveal the current status of IT teachers' identity in Aydın district.

Method

The research focuses on explaining the current situation using qualitative research methods. In the qualitative research method, the social construction of reality is emphasized. According to this, there is no single observable reality, but rather a number of facts or events that can be interpreted in different ways (Merriam, 1998). The determination of the present situation is an important indicator for the situation to be carried out. It is aimed to find answers to questions such as what, how and why in the study by revealing the current status. Studies related to determine the current situation allow the investigation of the cases in detail that the researcher cannot control (Merriam, 1998; Yıldırım & Şimşek, 2005).

Within the scope of the research, maximum diversity sampling was preferred. In maximum diversity sampling, cases from a particular diversity spectrum are selected (Glesne & Peshkin, 1992). The aim here is to reflect the diversity of the individuals who may be the party to the problem in maximum. Thus, what we are trying to do is not to make generalizations to universe by providing the diversity, but to show what kinds of partnerships and similarities exist between the various situations (Yıldırım & Şimşek, 2005). For this purpose, it is aimed to discuss with the students of IT teaching, someone working as IT teacher and a teaching staff in IT teaching department. Interviews were made with 4 students from IT teaching department (2 women, 2 men), 3 IT teachers (2 women, 1 male) and 3 instructors in IT teaching department (1 woman and 2 men). Some demographic information about participants is summarized below:

Table 1.

Some Demographic Information about the Participants.

Nickname	Age	Gender	Status
Can	21	M	IT teaching student
Özgür	21	M	IT teaching student
Meltem	21	F	IT teaching student
Hilal	22	F	IT teaching student
Eser	35	M	IT teacher
Elif	35	F	IT teacher
Ezgi	31	F	IT teacher
Mine	29	F	Instructor
Oğulcan	50	M	Instructor
Altay	38	M	Instructor

Semi-structured interview forms were used in the study. In these sort of interviews, during the interview, the interviewee is completely free for a free interview. The researcher makes tiny distractions about continuing on the concerned problem and focusing on that subject. Through interview techniques, people's experiences, perceptions, thoughts and emotions are tried to be interpreted contextually by open-ended questions (Tailor, 2005). Witzel and Reiter (2012) states three key principles that are important in shaping the problem-centered interview process: (1) It is problem-centered in the sense of addressing a social problem basic objective dimensions of which have been determined by the researcher before the interview (2) It is case-oriented due to the fact that boundaries of the interview are gathered around a certain phenomenon and a completed vehicle is not used. (3) It is process-oriented because a flexible analysis of scientific problems are collected and tested gradually, so detection and association of particular items in this process reveal gradually and step by step by regulating with the methods used.

In the current study, data collection tool was developed by the researchers. IT teacher interview form used in the interview consist of 12, IT teachers candidate interview form consists of 16 and IT teaching department instructors interview form consisted of 16 questions. Semi-structured interview forms were assessed by two survey evaluators and one domain expert, process of expert opinion was carried out and validity checks were made.

In the analysis of interviews with the shortest duration of 18 minutes and the longest 54 minutes, all interviews were transferred to the Word media. A total of 135 pages of raw data were analyzed. In the analysis of the data, NVIVO qualitative analysis program was used. Content analysis and descriptive analysis were performed during the analysis of the data.

Findings

Themes arising from the data were analyzed by NVIVO package program and the table related to the observation frequency of these themes are as follows.

Table 2.

Obtained Themes and Observation Frequency of These Themes.

Order	Theme	Number of people	Number of related citations
1	Expectations from IT teachers	10	41
2	Qualifications of ideal IT teacher	10	33
3	IT teacher status	10	35
4	IT teaching as epistemic group	10	30
5	Relevance / autonomy of the field	9	20

Theme 1. Expectations from IT Teachers

Under the heading of Expectations from IT Teachers, it was tried to show not only definitions of IT teacher's profession officially, but also to reveal what kind of expectations they face in practice arising both from their colleagues and school administrations. The sub-themes under this theme are given in Table 3, followed by examples and explanations.

Table 3.

Sub-themes about Expectations from IT Teachers.

Data input in central Ministry of Education online System
Repair and maintenance of many equipment in the school / technician
Guidance on the purchase of equipment for colleagues and school administrators in relation to technology related in-school and out-of-school needs
Preparation of technological equipment and presentations at meetings where technology is required
To support colleagues about Fatih project and EBA contents
Technology leadership
Guidance in Tubitak projects

IT teachers are assigned in many places from data entry related to Ministry of Education Information System, to repairment of many technical equipment (printer, smart board) (Can, Student). It is seen that they are considered as a "technician" due to fact that they sometimes have to deal with the repair and maintenance works of technical equipments (Can, Student; Altay, Instructor). A teacher describes his own situation as follows:

"When I first began my profession, I was considered as information network repairman. I made a lot of effort to overcome it in every school where I worked." (Eser, IT Teacher)

In addition to these tasks, they have indicated that they have to deal with individual repairment requirements of their colleagues from time to time:

"As the name implies, you are the teacher, you are being educated as a teacher. We aim to make contribution for education and teaching not repairs any broken computer, but people expect it. For example they can say or ask 'you are an IT teacher, my mobile phone is out of order, which type of mobile should I buy?' Apart from that they can talk like 'my computer is broken, can you format it?', 'Come on you can do it, I don't want to go anywhere else.' Sometimes if your principal is not a good leader, s/he can try to take advantage from you, you can see you are abused." (Ezgi, IT Teacher)

An instructor expresses the situation of Computer and Instructional Technology Education Teachers as:

"As far as I can observe, they are also working as information technicians in practice." (Mine, Instructor)

In addition to this, it is also defined as the person who takes the role of the technology leader in the school and a person who is consulted when having trouble in any software or purchasing the technological hardware (Altay, Instructor).

According to the interview data, there are participants who indicate that the expectations related to the teachers are related to the status they are in:

"When IT teachers are a formatter teachers or ITC (Information Technology Counsellor) teacher in school, their responsibilities increase. Therefore, in general, IT Counsellors is the responsible of school in the sense of technology as a formatter while they are in the position of counsellor for students and teachers. That is why we are overloaded." (Can, Student)

A teacher working as an IT Counsellor describes a part of his daily routine as follows:

"If someone needs help from me, I try to support related teachers about contents of Fatih project or Educational Information Network." (Eser, IT teacher)

Educational Information Network is a social education platform carried out by Ministry of National Education. It is designed for teachers to share content related to IT and to increase their technological competency. In the findings obtained from the participant interviews, it is observed that IT teachers are tasked with the tasks of the Educational Information Network support staff. In other words, there is a need for IT teachers to guide other teachers about Educational Information Network. In addition, it is mentioned that there are expectations such as preparing the presentation files, organizing technical equipment of the school and making them ready in the meetings held in the school:

"A meeting takes place and the teacher is assigned by the vice principal of the school. They request from the teacher to adjust delinescope etc. The speech will be prepared, slide etc. will be prepared..." (Meltem, Student)

Some of the expectations for IT teachers seem quite unusual:

"For example, there is a problem. In the first semester of the last year, the school bell didn't work in the first school day. The principle wanted it to be repaired. Therefore, the school ring is under the responsibility of IT teacher. He writes what to do (in internet blog). Everybody write something under this blog. So, they try to find a solution by trial and error. He always thanks to each of them." (Hilal, Student)

In some schools, works, which are academic and contribute to school, are expected from the IT teacher:

"The school administration expects excellent works from IT teacher that achieve success in Math. For example, these works will bring excellent successes in TUBITAK projects and competitions. We applied for TUBITAK. I wrote 3 projects of 20 projects of our school." (Eser, IT Teacher)

In general when findings are examined, we can list the followings as expectations from the IT teachers: repairment and maintenance of technical software in the school, guiding related to software purchase of in-school and out-of-school requirements about technology of colleagues and school principals, preparation of technological equipment and presentation in meetings requiring technology, supporting to related colleagues about Fatih project and Educational Information Network, leading of technology, data entry operations on Ministry of National Education Information System Network, guiding in Scientific and Technological Research Council of Turkey projects.

Theme 2: Qualifications of an Ideal IT Teacher

Within the ideal IT teacher qualities, the most frequently encountered quality is related to keeping her/himself up to date. The sub-themes under this theme are given in Table 4, followed by examples and explanations.

Table 4.

Sub-themes about Qualifications of an Ideal IT Teacher.

Following-up new progresses in the field
Using technology in daily life
Being able to work interdisciplinary
Prevailing on theoretical concepts related to learning and teaching
Dealing with technology related issues

Example statements of this view are given below:

"..... (IT teacher) Developing technology should be followed, for example when a new software comes out, it should be searched concernedly and shared with the students. All innovations in technology should be followed and reflected in the courses if possible." (Can, Student)

"You are close to technology and it constantly develops, you should closely follow it. Something you learnt this year may be unnecessary for you the next year. Or it may become old. Therefore, innovations should be closely followed. You need to progress yourself constantly." (Ezgi, IT Teacher)

"Considering the dimension of education, s/he should be able to follow the general progress, the progress related to the field." (Mine, Instructor)

However, the emphasis on the point of following developments can change. For example; while Özgür (Student) emphasizes the hardware, "S/he should know the hardware, software and internal parts of the computer, s/he should express her/himself to her/his students easily and smoothly", Hilal (Student) emphasizes the implementation of the developments to their own daily life. "I think an IT teacher should use the last version of everything. I evaluate it as using iPhone .For example; s/he should use the latest version of flash disc with the largest capacity".

Apart from the basic theme of following developments, two participants emphasize the quality of carrying out interdisciplinary works:

"At first, in general IT teacher should be the teachers who use technology integration more actively. They can also carry out the studies related to content integration in their working places apart from their own teaching fields." (Mine, Instructor)

"Due to both its structure in the faculties and secondary school, he should head towards some interdisciplinary studies. For a moment, it was said that there is no need for teacher recruitment, everyone knows how to use computer." (Oğulcan, Instructor)

Again, the same participant emphasizes the theoretical knowledge about learning and teaching in the Computer and Teaching Technologies Education training:

"The theoretical knowledge remains in your hands. It satiates us. I also tell it to kids. Don't protect the portorage of the profession; this is the work for engineering. Will you be able to compete with engineers in the future? No. With whom you will compete? You will compete with the theoretical part. You will say I know the education. You will say I know the learning and teaching. You will know what prevents learning, what distractor is or which one is more effective in screen design. You will know these and say them with your reasons." (Oğulcan, Instructor)

Another participant emphasized some personal characteristics:

"Motivation is important, enthusiasm, motivation ... apart from this you have to be hungry to work and investigate for examination." (Altay, Teaching staff)

The reason for this is explained by the same participant as:

"Works that are related to IT and IT teaching always have to work determinedly. Because after a while you're getting stuck, you're giving up. Therefore, if there is motivation / enthusiasm or something positive, there will be progress. In conclusion, if you're blocked in a place, you cannot make progress. Therefore, it is necessary to try to study and make research and spend time at the computer." (Altay, Instructor)

In general, the followings are at the forefront among the qualities of an ideal teacher: following the developments related to her/his field, using them in her/his daily life, being inclined to interdisciplinary work, having full knowledge of theoretical concepts besides practice dimension of her/his field, having high motivation related for using and coping with the technology.

Theme 3. The Status of IT Teachers

One of the questions addressed to the participants was related to how they assessed the status of the IT teaching field. The sub-themes under this theme are given in Table 5, followed by examples and explanations.

Table 5.

Sub-themes about the Status of IT Teachers.

Gaining importance due to increased technology integration

Decreasing importance due to absence of IT questions at high-stakes

IT Teacher Placement Numbers

IT Teaching as a "technical" staff

One of the participants talked about how technological know-how is a means of increasing the individuals' status in every period:

"I mean IT teachers, IT specialists or computer professionals, no matter how you call them, have always had a valuable aspect. For instance, even a person who can use the photocopier is valuable. You consult a competent person when you want to print your double-sided identity card. In the past, the ones who use the typewriter was valuable. IT teachers will be valuable when they are different from others, know something better than others and are in a leadership position in the field of IT. Everything related to the computer or the technology is changing but there is one thing that does not change: the Internet. This network is always there, it does not change." (Altay, Instructor)

Another participant emphasized that using this technology is a facilitating aspect of the school process:

"I think (Ministry of) National Education is pleased that the IT teachers are in schools. For rapid flow of work and information guidance service. Sometimes, the administrators leave the directors in a tight spot. In this case, we are at a position where they can trust as a teacher who intervenes the situation and helps him. The top-down status of the officers in

schools is principal, deputy head of the school, IT, school counselor and BT counselor respectively. We are among the teachers who can be trusted in school. And for this reason, I think we are valuable. We save the day when we intervene something, no matter how small it is.” (Elif, IT Teacher)

Another interviewer explained his situation as follows:

“As an IT teacher, we are at a different position than other departments since we are appointed. You feel special. I do not know whether it is the comfort that the course or branch brings, but I think its status is higher than the other branches.” (Özgür, Student)

A teacher emphasized the examination system developed for the assessment of the students who had primary education in the stage of transition to secondary education, and went into operation in 2013-2014 school year as a result of the Decision of Ministry of National Education.

“Parents do not care much about our lessons because it is not in the examinations of transition from primary to secondary education unlike mathematics, Turkish and science, or because it is not considered as important. In addition, the kids see it as a game. In my opinion, this is slowly falling into place. My students don't consider my lessons as a playground but it has not been possible to give this insight to their parents for now. At least, for me.” (Elif, IT Teacher)

“I mean, in comparison with the branches of science, mathematics and Turkish, ours is disadvantaged in this respect.” (Özgür, Student)

Similarly, an instructor explained the status of the IT teaching field as follows:

“In our case, the teacher's value is perceived as follows: You are valuable as the number of questions of the high-stake tests in that field. Because you must be tutoring, you must make much money. And you are valuable that much.” (Oğulcan, Instructor)

However, it seems that those who associate the status of teacher with the number of assignments are mostly undergraduates:

“Among other branches, Preschool, English and Religious Culture and Moral Knowledge Teaching are in demand now. They are more like to be assigned. Their statuses are higher than us. ... And social status is something like this: When it comes to computers, everyone thinks “It's a good job.” (Can, Student)

There were also participants who assessed the status of IT teachers negatively:

“I think that as a result of being seen as too much technical staff, the teacher's status can somewhat lose dignity among colleagues, too.” (Mine, Instructor)

“One of the former Ministers of National Education said that there is no need for IT teachers, because everyone knows how to turn computer on and off. I don't think this perception has changed a lot. Likewise, there is a similar reflection in assignments. Robotics and good advertising of robotics has made a positive change. It has begun to change the point of view towards the teachers in our branch.” (Mine, Instructor)

Some of the participants pointed out that the IT teachers' status will become more important, especially because of the increasing use of technology in society and the facilitating role of technology integration in schools. However, there are participants who point out that the lack of questions about the Computer course in the high-stake testing will reduce the importance of this field. Besides, especially undergraduate students associate the IT teachers' status with the number of positions assigned in KPSS (Public Personnel Selection Examination). In addition to this, there are those who think that the perception towards IT teacher referred to in previous findings as a "technical" staff negatively affects the status of the profession.

Theme 4. IT Teachers as an Epistemic Group

The behaviors of IT teachers as an epistemic group were examined by interview questions. These questions have been considered to address the existing structure and expected situations.

The sub-themes under this theme are given in Table 6, followed by examples and explanations.

Table 6.

Sub-themes about IT Teaching as an Epistemic Group.

The Ministry of Educations' effort on establishing a social network
Association of Information Technologies (NGO-Civil Society Organization)
Social media
Academic organizations

One of the participants stated the current situation related to this theme as follows:

“For two years, we, as IT teachers, come together. With the approval of the Governorate, courses were held at schools. There have been teachers from Aydin and the districts. In general, there were teachers from the city center. We did studies on robotics ourselves. Later, we had an exhibit for them, we exhibited the works and projects conducted there. We also have a WhatsApp group, and a group on the Internet. We meet together with our close friends. We're doing something, but are these adequate or not? For example, there are more than 270 teachers but just 10 of them are gathering. There are 270 teachers working in the city center and all the districts.” (Elif, IT Teacher)

According to the current situation, this view provides information on informal structuring. An example of formal structuring is seen in the following teacher's view:

"I think that the Association of Information Technologies is really pushing us from one point to another. We used to have working hours starting at eight and ending at five o'clock, like assistant managers, and we were not able to get out until this time, depending on the tolerance of the management. So, thanks to the Association of Information Technologies, our working hours are now withdrawn to 15:30." (Ezgi, IT Teacher)

Views of some lecturers on this theme are as follows:

"... there is (epistemic grouping), I mean, there are also Civil Society Organizations, even if they are not very common. Apart from that, there are web sites, facebook groups created with individual efforts. There are symposiums related to our branch such as ICITS (International Conference on Information Technology and Science). They are usually places that enable unifying and sharing." (Altay, Instructor)

Another lecturer emphasized the requirements on this theme:

"Actually, it has to be. Of course, there is grouping in this sense, such as the worldwide structure of engineers. Maybe such things are needed in our country. It is beneficial for IT teachers and CEIT teachers to be organized like CSOs, where they come together and commiserate, with the approach of 'United we stand, divided we fall'." (Mine, Instructor)

The following quotations on the opinions expressed in the interview point to the fact that the students are also trying to form epistemic groups:

"In this regard, they developed a system called 'CEIT grad' for grads only. I think a communication system is being developed. Under all the universities, a project called 'CEIT grads' has been developed. I'm not exactly sure that the grads can communicate with each other with this project, but I know that they communicate with each other related to the materials." (Can, BT Teaching Student)

"Recently, we are negotiating the representatives of the congress organized for IT teachers. There are also those from Ege University. He even came here the other day. He is the representative. Now in the congress. We have a WhatsApp group. Representatives of all the universities. There are twenty universities and we are consulting with them. Another congress going to be organized in Kastamonu. What can we do? They have projects. How are we going to present the projects? I am announcing this to my friends, as well. We thought to submit a project this year, we already have our own project class. I mean, to complete the projects we are doing before the congress." (Meltem, IT Teaching Student)

Among the IT teachers as an epistemic group, there are the works of Ministry on establishing a social network. However, participation in those is very limited. Apart from this, the Association of Information Technologies assumes the role of a CSO related to the formation of such a group and seems to be effective in acquiring some occupational rights. The social media groups also have a role in the communication of the professions in case of need. In academic sense, ICITS (International Conference on Information Technology and Science) has a unifying function. However, there are also participants who find the professionalization studies very limited.

Theme 5. Relationality/Autonomy of the Field

Under this theme, the relationship to the related fields and self-existence (autonomy) of the field are discussed. The sub-themes under this theme are given in Table 7, followed by examples and explanations.

Table 7.

Sub-themes about Relationality/Autonomy of the Field.

Technology leadership in the context of IT relationality

IT coordinator teachers in the context of IT relationality

Coding teachers in the context of autonomy

Participants, who especially emphasized the responsibility of technology guidance of computer teachers, underlined the need to work in collaboration with other teachers:

"...For example, I should investigate the teaching materials the Turkish teacher can use to direct them. Preparing or directing the content. "I should say 'Look, there is an activity here, you can use it'..." (Elif, IT Teacher)

"I think computer teachers have no autonomy from other branches. In fact, there is a situation like helping all the branches, it is like guidance." (Ezgi, IT Teacher)

"More like a coordinator actually. In other words, according to the need of the teacher, we make a requirement list and try to provide those to the students. How can we provide them to the students ideally? Which appliance can optimally provide this?..." (Mine, Instructor)

However, there are also participants who stated there is an autonomous aspect of the field of IT teaching, considering the increased programming courses:

"...There should be someone in school who works at the formatter teacher only and responsible for the technical equipment. There must be another responsible person for programming courses, and a combination of them creates a synergy, and better things can actually be produced." (Hilal, IT Teaching Student)

However, there are also participants who emphasize interdisciplinary teaching even in the education involving programming:

“...I think my first priority should be interdisciplinary education. ...Because the students can learn the programming themselves, providing that they know the algorithm. I teach them Python, and they will learn C#. Or another language. But what is important is that in interdisciplinary education, they should know they can transform what they have learned in mathematics into a program using algorithms. Or they should know that they can integrate what they have learned in physics into mathematics by creating an algorithm.” (Eser, IT Teacher)

There are participants who emphasized the relationality of the field related to IT teaching and the approach underlining the technology guidance, and think that another IT teacher should be assigned for programming education. One of the points that participants emphasize is that every school should have a technology guide, that another IT teacher should be assigned if computer lesson is to be given at school, and that these teachers work in co-operation.

Discussion, Conclusion and Recommendations

This study focuses on the identity of IT teachers. In the qualitatively designed study, findings obtained under the themes of the expectations from IT teachers, qualifications of ideal IT teacher, status of IT teacher, IT teaching as an epistemic group and relationality/autonomy of the field were presented.

It seems that IT teachers are distributed over a wide area such as the maintenance and the repairment of the technical equipment in the school, guidance of their colleagues and school managers in their needs in and out of the school on the purchase of equipment related to the technology, preparation of the technological equipment and presentations at the meetings where technology is required, supporting the colleagues about Fatih project and contents of Educational Informatics Network (EBA), leading technology, data entry procedures on Mebbis, and guidance in TÜBİTAK projects. According to these findings obtained from IT teachers, prospective IT teachers and instructors working in the field of IT teacher training, IT teachers should take on tasks in many issues related to technology. It may be said that some of these tasks are indeed the fundamental duty, while others are an irrelevant expectation. It is not a good idea to perceive IT teachers as technical staff. In today's conditions, it can be said that the teachers have fulfilled these tasks altruistically or compulsorily.

In the general qualifications report of the teaching profession published by the Ministry of National Education in 2017, qualifications are expressed under the titles “professional knowledge”, “professional skills” and “attitude and values”. One of the qualifications for “managing the teaching and learning process” in the field of “professional skills” is stated as “effective use of information and communication technologies in the teaching and learning process” (General Directorate of Teacher Training, 2017). When this qualification is interpreted, it is expected that all teachers should be able to use IT technologies effectively as a general professional qualification. It can be said that it will be beneficial to examine the teachers' technology competencies and to overcome their deficiencies, if any. At this point, it can be said that the competencies of other teachers to use technologies are highly related to the expectations from IT teachers. Teachers who want to use the technology themselves but do not have qualification when choosing and using the relevant technology are expecting much from the IT teacher at this point. In their study carried out with 163 teachers, Cüre and Özdener (2008) pointed out that teachers' attitudes towards information and communication technologies are positive but they have significant deficiencies.

Topu and Göktaş (2012) addressed the roles of IT teachers and expectations from them in their study. Similar to the results of this study, it was concluded that IT teachers had to assume many roles in their schools other than their duties. In the related work, as the reason of this it is suggested that the IT teachers are considered as experts, technical service personnel and civil servants by their social circle. In other words, it can be said that people's point of view and perceptions play a decisive role in the job definition and identity of IT teachers.

According to the views of the participants, there are findings that expectants do not know limits and teachers are expected to write projects and do tasks that have academic outputs. According to a participant's opinion (Özgür, 21, Student), the fact that the expectations are so high causes IT teaching to be perceived as a troublesome task in comparison with other branches. At this point, it may not be enough for IT teachers just to know their own duties and responsibilities to draw professional boundaries. Occupational identity can be defined as perceptions of the definition of that job as a professional field by the individuals' themselves, other important persons related to the job and reference groups, and the knowledge and skills that the occupant needs to know and display (Robson, 1998). However, Wiles (2013) states that occupational identity involves the specialized knowledge related to that field, the values and norms related to the work done, and the

integration of information and values in professional competence. From this point of view, occupational identity includes the definition of the profession and identity structures that are shaped by the common interaction with the professional group members involved (Nuttman-Shwartz, 2017). At this point, it is considered important for IT teachers to raise awareness of other branch teachers about the duties and responsibilities of IT teachers.

According to the research findings, among the qualifications of an ideal teacher are, following the developments related to their field, using them in daily life, being tend to work interdisciplinary, having a command not only of the application of the field, but also of the theoretical concepts, keeping high motivation in using and coping with the technology come to the forefront. The other situation arising from research findings emphasizes that prospective IT teachers need to improve themselves continuously. Rapidly evolving technology and technology education approaches trigger this situation. In this context, a new study can be made by examining the current situation. With this study, it can be determined at which level the teachers adapt themselves to the development. Also, it can be examined whether the adaptation to the developments (if any) is made by individual efforts of the teachers or structured activities under the Ministry of National Education. It will lead to more accurate results by ensuring the teachers keep up with the developments in a planned and programmed matter.

Some of the participants point out that the IT teachers' status will become more important, especially because of the increasing use of technology in society and the facilitating role of technology integration in schools. However, there are participants who point out that the lack of questions about the Computer course in the high-stake tests will reduce the importance of this field. Researchers who addressed the effects of high-stakes testing on the educational programs point out that the fields such as painting, music that are not questioned in these tests are devaluated in educational programs (Apple, 1995; Au, 2009). Besides, especially undergraduate students associate the IT teachers' status of with the number of positions assigned in KPSS (Public Personnel Selection Examination). This can be assessed in the context of the effects of the selection and elimination by high-stakes testing on the identities of individuals (Au, 2009). There are also those who think that perceiving IT teachers as "technical" personnel which is referred to in previous findings, negatively affects the status of the profession.

Social networking and information sharing are enabled through EBA portal. This situation can be interpreted that Ministry of National Education encourages the interaction between IT teachers as an epistemic group. Apart from this, the Association of Information Technologies assumes the role of a CSO related to the formation of epistemic group and seems to be effective in acquiring some occupational rights. Apart from that, the social media groups have a role in the communication of the professions in case of need. In academic sense, ICITS (International Conference on Information Technology and Science) has a unifying function. However, there are also participants who find the professionalization studies very limited.

Whether IT teachers should only work within their own classes or work interdisciplinary is a controversial subject until today. Current popular educational approaches, especially such as programming, robotics, FeteMM, reveal the need for interdisciplinary work. Interdisciplinary work, expectations of social circle, and in addition, the fundamental duty of teaching, show that IT teachers' responsibilities extend to a wide range. In this context, the tasks of "technical staff" that will not be regarded as the fundamental duty, but are fulfilled altruistically or compulsorily, can give beneficial results in terms of lessening the burden of IT teachers by assigning the necessary staff. Generally speaking, there are also participants who emphasize the relationality of the field related to IT teaching and the approach underlining the technology guidance, and think that another IT teacher should be assigned for programming education. One of the points that participants emphasize is that every school should have a technology guide, that another IT teacher should be assigned if computer lesson is to be given at school, and that these teachers work in co-operation.

Acknowledgement

This study was presented at XV. European Conference on Social and Behavioral Sciences as an oral presentation.

Appendix

Appendix 1: Interview form for IT Teachers

1. Can you talk a little bit about yourself?
2. Can you describe an average school day of yours?
3. What do you like about your profession?
4. What are the challenges in your profession?
5. How do you describe yourself and the work you do? To whom do you call an IT teacher?
6. What kind of qualities do you think a good IT teacher should have?
7. Are there features, qualities that distinguish an IT teacher from other teachers? What are these?
8. Do you see IT teaching as a separate / autonomous field? Why? How do you relate to other course areas?
9. How do you describe the status of a computer teacher as a teaching area?
10. How do you define your own role or roles in school?
11. What are the most basic functions of an IT teacher at a school?
12. Are there any difficulties you are experiencing as a computer teacher? Could you give an example?
13. What kind of expectations do school administrators have from your branch? How many of these expectations do you think originate from your branch?
14. What kind of expectations does other branch teachers' have from your branch?
15. Are there studies that you co-operate with other branch teachers at your school? What are these?
16. What difficulties do you have when evaluating and grading your students?
17. Is there a network where you can share your problems and solutions with other IT teachers? Do you see teachers in Turkey as a group that share common priorities among each other?
18. Do you think that the IT teachers are accepted by the Ministry of National Education?
19. Do you feel important / valuable as an IT teacher? Why?
20. How much of your potential and competences do you think you are using? (What kind of measures can be taken from MoNE or the school in order to increase this?)
21. In recent years, many different changes have been made regarding the positions of IT teachers in schools. IT coordinator teacher, Technological leadership teacher etc. How do you evaluate the effects of these changes on IT teaching?
22. What are your views on the future of IT teacher education?
 - a. The position in MoNE,
 - b. The position as a social status in the society,
 - c. The position as a professional group (epistemic community) with common values and norms?

Appendix 2: Interview for IT Candidates

1. Can you talk a little bit about yourself?
2. How did you decide to become an IT teacher?
3. What kind of qualities do you think a good IT teacher should have?
4. Was there a figure that influenced you when you decided to become an IT teacher?
5. Are there features, qualities that distinguish an IT teacher from other teachers? What are these?
6. What is your description for an IT teacher? What kind of duties and responsibilities does an IT teacher have? In the class? At school? City / county?
7. Do you see IT teaching as an autonomous/reflexive field? Why? How do you relate it to other course areas? Could you explain?
8. How do you see the status of an IT teacher as a teaching field?
 - a. Are there any factors that affect your opinion?
9. What difficulties do you think IT teachers can experience? Would you give an example?
10. Do school administrators have different expectations from IT teachers, and other branch teachers, if so, what are these?
11. What kind of expectations do other branch teachers have from IT teachers?
12. Do you have any communication with the other universities' IT students or staff? Do you exchange views on the lessons and contents of other schools?
13. How do you evaluate the status of IT teachers according to other teaching areas?
14. Do you feel important / precious as a student in a school that teaches you IT education? Why?

15. In recent years, many different changes have been made regarding the positions of IT teachers in schools. IT coordinator teacher, Technological leadership teacher etc. How do you evaluate the effects of these changes on IT teaching?
16. What are your views about the future of IT teacher education?
 - a. The position in MoNE,
 - b. The position as social status,
 - c. The position as a professional group (epistemic community) with common values and norms?

Appendix 3: Interview form for IT Department' Staff

1. Can you talk a little bit about yourself?
2. What kind of qualities do you think a good IT teacher should have?
3. Are there any features, qualities that distinguish an IT teacher from other teachers?
4. How do you describe an IT teacher? What kind of duties and responsibilities do they have? In the class? At school? City / county?
5. Do you see IT teaching as an autonomous/reflexive field? Why? How do you relate to other course areas?
6. How is the status of an IT teacher as a teaching area?
7. How do you describe the role or roles of an IT teacher in school?
8. What are the most basic functions of an IT teacher at school?
9. Do IT teachers encounter difficulties? Could you give an example?
10. Do school administrators have different expectations from IT teachers and other branch teachers,? If so, what?
11. What kind of expectations have other branch teachers from IT teachers ?
12. Is there a network where you can share your problems and solutions with other universities?
13. What do you think about the IT teachers' status in the Ministry of National Education?
14. Do you feel important as a staff who teaches about IT? Why?
15. In recent years, many different changes have been made regarding the positions of IT teachers in schools. IT coordinator teacher, technological leadership teacher etc. How do you evaluate the effects of these changes on IT teaching?
16. What are your views about the future of IT education?
 - a. The position in MoNE,
 - b. The position as social status,
 - c. The position as a professional group (epistemic community) with common values and norms?

TÜRKÇE SÜRÜM

Giriş

“Bilişim teknolojileri (BT) öğretmeni kimdir?” sorusu, BT öğretmenliğini kendine “meslek” olarak seçenler için mutlaka yanıtlanması gereken bir sorudur. Bu soruyu sormak, BT öğretmeni kimliğiyle yapılan “iş” üzerine düşünmeye başlamaktır. Bu mesleğe ilişkin bireyin yaptığı ya da kendisinden yapması beklenen etkinliklerle ilgili varoluşsal kaygılar hissetmesi ve bunları dışı vurup üzerlerinde kafa yorması söz konusu olmaktadır. Kendini bir mesleğin üyesi olarak tanımlayan herkesin böylesi varoluşsal bir kaygıyı gütmesi beklenmektedir (Özsoy, Ünal, Özdemir, Buyruk, & Demir, 2011). BT öğretmenliği mesleğinin varoluşunu, ona sürekli geçerliliği olan öz nitelikler atfedilemeyeceğine göre; olduğunu iddia ettiği şeyle mi (ontolojik boyut), yaptıkları ve yapma biçimindeki özgünlükle mi (epistemolojik ve metodolojik boyut), yoksa bunların her ikisini de üst-belirleyen topluluk aidiyetiyle mi anlamak ve açıklamak yerinde olacaktır.

Mevcut araştırma ile Türkiye’de BT öğretmenine yüklenen sorumlulukların ve rollerin neler olduğuna ilişkin algının incelenmesi hedeflenmiştir. Kendi üzerine düşünmeyen bir meslek grubunun tutarlı ve geçerli bir düşünce ve pratik üretmesi mümkün olamamaktadır. Bir meslek grubu olarak BT öğretmenine dair bilimsel bilginin üretilebilmesi, eğitim bilimcinin öz yansıtma (autoréflexivité) becerisine, yani kendini nesneleştirmesine, kendine eleştirel bir mesafeden bakabilmesine, kendi üzerine düşünebilmesine bağlıdır. Bunu başarabildiği ölçüde ve sürece, içinde yaşadığı eğitim ve bilim dünyasıyla arasına eleştirel bir mesafe koyabilmesi mümkün olacaktır.

İnsan kimliği, doğumla birlikte bir defada tüm zamanlar için verilmiş değildir: Kimlik çocukluktan itibaren inşa edilir ve yaşam boyunca yeniden inşa edilmelidir. Birey, kimliğini asla tek başına inşa etmez: Kimlik, bireyin kendi tanımları ve yönelimleri kadar ötekinin yargılarına da bağlıdır. Kimlik kavramına ilişkin olarak, birçok farklı tanıma ulaşmak mümkündür. Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre kimlik; “Toplumsal bir varlık olarak insana özgü olan belirti, nitelik ve özelliklerle, birinin belirli bir kimse olmasını sağlayan şartların bütünü; kişinin kim olduğunu tanıtan belge, kimlik belgesi, tanıtma kartı, hüviyet ve herhangi bir nesneyi belirlemeye yarayan özelliklerin bütünü” (TDK, 2018) olarak ifade edilmektedir. Kimlikle ilgili diğer tanımlara bakılacak olduğunda; Toplumsal aktörlerin kendileri için ve kendileri tarafından verilmiş ve bireyselleşme süreci ile inşa edilmiş olan anlam(landırma) kaynağı (Berktaş, 2003), kişilerin, grupların, toplum veya toplulukların, “kimsiniz?”, “kimlersiniz?” sorularına verdikleri yanıt ya da yanıtlar (Güvenç, 1994), sosyal olarak üretilmiş ve sosyalleştirme yoluyla ferde aktarılmış olan bir tür “bilgi” (Birkök, 1994), karmaşık, çoğul ve iç içe geçmiş aidiyet biçimleri (Köksal, Hortaçsu ve Köksal, 2009) olarak ifade edildiği görülmektedir.

Alanyazında sunulan bu bilgiler ışığında, bireylerde ve toplumda oluşan kimlik algısının da önemli olduğu söylenebilir. Bir meslek olarak BT öğretmenliği ele alındığında mesleki kimlik kavramının da incelenmesi gerekmektedir. Mesleki kimlik, bireyin kendisinin, meslek ile ilişkili diğer önemli kişilerin ve referans gruplarının o işi bir profesyonel alan olarak tanımlaması ve bu mesleği icra eden kişinin alana ilişkin bilmesi ve sergilemesi gereken bilgi ve becerilere ilişkin algılar olarak tanımlanabilir (Robson, 1998). Bununla birlikte, Wiles (2013) mesleki kimliğin, o alana ilişkin özelleşmiş bilgiler, yapılan işe ilişkin değerler ve normları anlama ve profesyonel yeterlilikte bilgi ve değerleri bütünleştirmeyi içerdiğini belirtmektedir. Bu açıdan bakıldığında, mesleki kimlik, meslek tanımı ve bireyin dahil olduğu profesyonel grup üyeleri ile ortak etkileşimi ile de şekillenen kimlik yapılarını içermektedir (Nuttman-Shwartz, 2017). Bu etkilerin yanı sıra, kimliğin şekillenmesinde bireyin sosyo-kültürel çevresi ile sürekli etkileşimi vurgulanmaktadır. Troman (2007) mesleki kimliğin anlamının siyasi, akademik ve profesyonel bağlama bağımlı olduğunu, bu etkileşimler farklılaştığında, mesleki kimliğin de bu süreçten etkileneceğini belirtmektedir.

Kimlik gelişimi bireyler ve sosyo-kültürel çevreleri arasında sürekli bir etkileşim olarak görülebilir (Sevig, Higlen ve Adams, 2000). Troman (2007), mesleki kimliğin anlamının politik, akademik ve profesyonel boyutlara bağlı olduğunu ve bu boyutların birbiriyle etkileşimi değiştiğinde, kimliğinde değişim göstereceğini belirtmektedir. Tanner ve Arnett (2009), bireylerin zihinlerinde temsil ettiği küresel ortam olgusunun ve küreselleşmenin psikolojik ve gelişimsel etkisinin göz ardı edilemeyeceğini ifade etmektedir. Küreselleşmenin bir sonucu olarak, bugün dünyadaki insanların çoğu, kültürlerinin bir parçası olan ve bir kısmı küresel kültürlerle olan ilişkilerinin farkındalığından kaynaklanan bir kültür kimliğini geliştirmektedir (Nuttman-Shwartz, 2017). Sosyokültürel kimlik teorilerine göre; yeni uygulamaları geliştirmek için, bu uygulamaları destekleyen bir kimlik inşa edilmelidir (Holland, Lachiotte, Skinner ve Cain, 2001; Taylor, 2017).

Mevcut çalışmada ele alınan temel yapı taşlarından birisi BT öğretmenlerine yüklenen rollerdir. Bu roller ele alındığında öğretmen kimliğinin de irdelenmesinde fayda vardır. Öğretmen kimliği, kendi ve diğerleri tarafından

belirli bir alan öğretmeni olarak bilinmek ve tanımlanmak olarak ifade edilebilir. Bu kimlik, öğretmenin kendini, öğrencilerini ve öğrettiği konu alanını daha iyi bildikçe sürekli olarak değişmekte olan karmaşık bir sürece işaret etmektedir. Öğretmen kimliği, farklı kimlikler arasında, özellikle öğrencileri etkileme potansiyeli açısından önem taşımaktadır. Öğretmen kimliğine ilişkin çalışmalar, öğretmenlerin değerleri, inançları ve hedeflerinin öğretim deneyimlerini etkileyen ve şekillendiren, bir öğretmen olarak nasıl ve ne şekilde geliştiklerini belirleyen ve eğitime ilişkin değişimlere yönelik tutumlarını belirleyen önemli yapılardan biri olduğuna işaret etmektedir. Bununla birlikte, motivasyon, yeterlik, iş doyumunu, işe bağlılık gibi kavramlar ile öğretmen mesleki kimlik algısı arasında önemli ilişkiler olduğu ve bu kavramların mesleğe dair kimliğin oluşmasında etkili olduğu söylenilebilir (Ni & Guzdial, 2012).

Öğretmen kimliğinin gelişmesi için gerekli araştırmaların yapılmasına ihtiyaç vardır. Özellikle hızlı gelişen teknolojiyle birlikte BT öğretmenlerinin kimliklerinin ortaya konulması önem arz etmektedir. Bireylerin teknolojiye uyum sağlama yolunda göstermiş oldukları çabalar, teknoloji ile birey ilişkisini ortaya koymaktadır. Teknoloji konusunda lider ve öncü görevlerinin olması gereken BT öğretmenlerinin alanlarındaki gelişime uyumu hızlı olarak sağlamaları ve öğrencilerine (ve çevresine) yardımcı olmaları beklenmektedir. Bu aşamada BT teknolojisi öğretmeni kimliğinin ne olduğunun, rol, görev ve sorumlulukların nasıl algılandığının ortaya konulması gerekmektedir. Bu çalışmada Türkiye’de BT öğretmenine yüklenen rollerin ve sorumlulukların nasıl algılandığının incelenmesi ve BT öğretmenliği kimliğinin Aydın İli’ndeki mevcut durumunun ortaya konulması amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılarak, mevcut durumun ortaya konulmasına odaklanılmıştır. Nitel araştırma yönteminde, gerçekliğin sosyal inşasına vurgu yapılır. Buna göre gözlenebilir tek bir gerçek yoktur, bunun yerine çok sayıda gerçek ya da bir olayın farklı şekillerde yorumlanması vardır (Merriam, 1998). Mevcut durumun tespiti, olması gereken duruma ilişkin yapılacaklar için önemli bir göstergedir. Tarama türünde bir desen seçilen çalışmada mevcut durumun ortaya konulması ile ne, nasıl, niçin gibi sorulara cevap aranması hedeflenmektedir. Mevcut durumun tespitine yönelik çalışmalar araştırmacının kontrol edemediği olguları detaylı biçimde incelenmesine imkan sunmaktadır (Merriam, 1998; Yıldırım & Şimşek, 2005).

Araştırma kapsamında, örnekleme türlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme tercih edilmiştir. Maksimum çeşitlilik örnekleme, belirli çeşitlilik yelpazesinden durumlar seçilir (Glesne & Peshkin, 1992). Buradaki amaç, probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır. Böylelikle yapılmaya çalışılan, çeşitliliği sağlamak yoluyla evrene genellemeler yapmak değil, çeşitlilik gösteren durumlar arasında ne tür ortaklıklar ve benzerlikler olduğunu ortaya koymaktır (Yıldırım & Şimşek, 2005). Bu amaçla, BT öğretmenliği bölümünde okuyan, BT öğretmeni olarak görev yapan ve BT öğretmenliği bölümünde öğretim elemanı olarak görev yapan katılımcılarla görüşülmesi hedeflenmiştir. BT öğretmenliği bölümünde okuyan 4 öğrenci (2 kadın, 2 erkek), BT öğretmenliği yapan 3 kişi (2 kadın, 1 erkek) ve BT öğretmeni yetiştirme alanında görev yapan öğretim elemanı 3 kişi (1 kadın ve 2 erkek) ile görüşmeler yapılmıştır. Bu katılımcıların seçimindeki etken ulaşılabilir evren olmasıdır. Katılımcılara ilişkin bazı demografik bilgiler aşağıda özetlenmiştir:

Tablo 1.

Katılımcılara ilişkin Bazı Demografik Özellikler.

Kod isim	Yaş	Cinsiyet	Statü
Can	21	E	BT öğretmenliği öğrencisi
Özgür	21	E	BT öğretmenliği öğrencisi
Meltem	21	K	BT öğretmenliği öğrencisi
Hilal	22	K	BT öğretmenliği öğrencisi
Eser	35	E	BT öğretmeni
Elif	35	K	BT öğretmeni
Ezgi	31	K	BT öğretmeni
Mine	29	K	Öğretim elemanı
Oğulcan	50	E	Öğretim elemanı
Altay	38	E	Öğretim elemanı

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Bu tür görüşmelerde, görüşme sırasında, görüşülen kişi serbest bir söyleşi için tamamen özgür bırakılır. Araştırmacı yalnızca ilgilenilen sorun üzerinde devam edilmesi, konuya dönülmesi hususunda titiz davranır. Görüşme tekniği aracılığıyla, insanların deneyimleri, algıları, düşünceleri ve duyguları açık uçlu sorularla, bağlamsal olarak yorumlanmaya çalışılır

(Tailor, 2005). Witzel ve Reiter (2012), sorun-merkezli görüşme sürecinin şekillenmesinde önemli olan üç temel ilkeyi belirtmektedir: (1) Görüşmeden önce araştırmacı tarafından temel nesnel boyutları saptanmış bir toplumsal sorunun ele alınması anlamında sorun merkezlidir. (2) Görüşmenin sınırlarının belirli bir olgu etrafında toplanması ve tamamlanmış bir aracın kullanılmamasından dolayı olgu yönelimlidir. (3) Bilimsel sorunların esnek analizi, verilerin aşamalı olarak toplanması ve sınanması, süreçte belirli öğelerin saptanması ve ilişkilendirilmesinin kullanılan yöntemlerle oynayarak yavaş yavaş ve aşamalı bir tarzda açığa çıkarılması gibi nedenlerden dolayı süreç yönelimlidir.

Mevcut araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından birbirine paralel üç form geliştirilmiştir. Veri toplama sürecinde BT öğretmenini görüşme formu (Ek 1), BT öğretmenliği adayları görüşme formu (Ek 2) ve BT öğretmenliği bölümü öğretim elemanları görüşme formu (Ek 3) kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formları iki ölçme değerlendirme ve bir alan uzmanı tarafından değerlendirilerek uzman görüşü süreci gerçekleştirilmiş ve geçerlik kontrolleri sağlanmıştır.

En kısası 18 dakika ve en uzun 54 dakika olan görüşmelerin analizinde, tüm görüşmeler Word ortamına aktarılmıştır. Toplam 135 sayfa ham veri analiz edilmiştir. Verilerin analizinde NVİVO nitel analiz programı kullanılmıştır. Verilerin analizi sırasında içerik analizi ve betimsel analiz yapılmıştır.

Bulgular

NVİVO paket programı ile analiz edilen verilere ilişkin olarak ortaya çıkan temalar ve bu temaların gözlenme sıklığına ilişkin tablo aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 2.

Elde Edilen Temalar ve Bu Temaların Gözlenme Sıklıkları.

Sıra	Tema	Değinen kişi sayısı	İlgili alıntı sayısı
1	BT öğretmeninden beklentiler	10	41
2	İdeal BT öğretmeni nitelikleri	10	33
3	BT Öğretmeni statüsü	10	35
4	Epistemik grup olarak BT öğretmenliği	10	30
5	Alanın ilişkiselliği/özerkliği	9	20

Tema 1. BT Öğretmeninden Beklentiler

BT öğretmeninden beklentiler başlığı altında, yalnızca resmi olarak BT öğretmenin görev tanımları değil, aynı zamanda uygulamada gerek meslektaşlarından gerekse okul yöneticilerinden kaynaklanan ne tür beklentiler ile karşı karşıya oldukları ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu tema altında karşılaşılan alt temalar Tablo 3'te verilmiş, sonrasında, bu alt temalara görüşmelerde nasıl değinildiğine ilişkin örnek ifadeler ve açıklamalar sunulmuştur.

Tablo3.

BT Öğretmeninden Beklentilere İlişkin Alt Temalar.

MEBBİS'e (Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemi) veri girişi
Okuldaki pek çok ekipmanın tamiri ve bakımı/ teknisyenlik
İş arkadaşlarının ve okul yöneticilerinin teknolojiye ilişkin okul içi ve okul dışı gereksinimlerinde donanım alımına ilişkin rehberlik etmek
Teknoloji gerektiren toplantılarda teknolojik ekipmanların ve sunumların hazırlığı
Fatih projesi ve EBA içerikleri ile ilgili meslektaşlarına destek olmak
Teknoloji liderliği yapmak
Tübitak projelerinde rehberlik

BTE öğretmenleri okulda Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemi (MEBBİS)'e ilişkin veri girişlerinden (Elif, BT Öğretmeni), pek çok teknik ekipmanın tamirine (yazıcı, akıllı tahta) kadar pek çok alanda görev almaktadır (Can, Öğrenci). Özellikle teknik ekipmanların tamir ve bakım işlemleri ile zaman zaman ilgilenmek zorunda olmaları, bir "teknisyen" olarak algılanmalarına neden oluyor gibi görünmektedir (Can, Öğrenci; Altay, Öğretim elemanı). Bir öğretmen kendi durumunu şöyle tanımlamaktadır:

"İlk göreve başladığımda bilişim tamircisi olarak görünüyordum. Bunu görev yaptığım her okulda aşmak için çok çaba sarf ettim." (Eser, BT Öğretmeni)

Bu görevlere ek olarak zaman zaman öğretmen arkadaşlarının bireysel tamir talepleri ile de ilgilenmek zorunda kaldıklarını belirtmişlerdir:

“Adı üzerinde siz öğretmensiniz, zaten öğretmen olarak yetiştiriliyorsunuz. Amacımız eğitim öğretime katkı sağlamak. Yani tutup da bozuk olan bir bilgisayarı yapmak değil, ama insanların beklentisi bu olmuyor, “sen bilişim öğretmenisin: telefonun bozuldu, nasıl tip telefon almalıyım?” diyerek bunu bile sorabiliyor mesela. Onun haricinde “bilgisayarım bozuldu, format atabilir misin?”, “Başkasına gitmeyeyim, hadi sen bu işi hallet” tarzında. Bazen eğer çalıştığınız kişi idareci anlamında iyi bir idareci değilse, yani nasıl söyleyeyim? Farklı bir kişiye kullanmaya çalışabiliyor iyi niyetli yaklaşıyorsanız bunun su istimal edildiğini görebiliyorsunuz.” (Ezgi, BT Öğretmeni)

Bir öğretim elemanı ise BÖTE (Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi) öğretmenlerinin durumunu şöyle ifade etmektedir:

“Gözlemlediğim kadarıyla şu anda uygulamadaki kısımda bilgi işlem personeli olarak da çalışıyorlar.” (Mine, Öğretim Elemanı)

Bununla birlikte okulda teknoloji liderliği görevi üstlenen, herhangi bir yazılımda sıkıntı yaşandığında veya teknolojik donanım satın alınırken bilgi danışılan kişi olarak da tanımlanmaktadır (Altay, Öğretim Elemanı). Görüşme verilerine göre öğretmene ilişkin beklentilerin içinde bulunduğu statü ile ilişkili olduğunu belirten katılımcılar da bulunmaktadır:

“Bilişim öğretmenleri okulda formatör öğretmen ya da BTR (Bilişim Teknolojileri Rehber Öğretmeni) öğretmen oldukları sorumlulukları daha çok artırıyor. Bu genelde BTR’ de öğrencilere ve öğretmenlere rehberlik etme durumundayken formatörlük görevinde bir nevi okulun teknoloji bakımından sorumlusu oluyor. Bu yüzden çok yük biniyor.” (Can, Öğrenci)

BTR öğretmeni olarak çalışan bir öğretmen günlük rutininin bir parçasını tanımlarken şöyle ifade etmektedir:

“Benden yardım isteyen olursa Fatih projesiyle ilgili ya da EBA (Eğitim Bilişim Ağı) içerikleri ile ilgili öğretmen arkadaşlara destek olmaya çalışıyorum” (Eser, BT öğretmeni)

EBA, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen sosyal bir eğitim platformudur. Öğretmenlerin bilişimle ilgili içerikleri paylaşmaları ve teknoloji ile ilgili yeterliliklerinin artırılması için tasarlanmıştır. Katılımcı görüşmelerinde elde edilen bulgularda BT öğretmenlerinin EBA destek personelinin yapması gereken görevleri üslendikleri görülmektedir. Diğer bir ifade ile BT öğretmenlerinin EBA konusunda diğer öğretmenlere rehberlik etmeleri gereksinimi bulunmaktadır. Buna ek olarak, okulda gerçekleştirilen toplantılarda, toplantıya ilişkin sunum dosyası hazırlama, okulun teknik ekipmanını düzenleme ve hazır hale getirme ile ilgili beklentiler olduğuna da değinilmektedir:

“Toplantı falan oluyor öğretmen müdür yardımcısı tarafından görevlendiriyor. Projeksiyonu vs. hepsinin ayarlanmasını istiyor. Konuşma hazırlanacak, slayt hazırlanacak, bir şey hazırlanacak...” (Meltem, Öğrenci).

BT öğretmenlerine ilişkin beklentilerin bazıları oldukça sıra dışı görünmektedir:

“Örneğin bir problem yaşıyor. Geçen sene ilk dönem, okulun başladığı gün okul zili çalışmamış. Müdür bunu yapacağını demiş.... Ne yapacağım diye yazmış paylaşmış (internet bloğunda). Herkes altına bir şeyler yazıyor. Deneme yanılma yöntemiyle çözüm yolu bulmaya çalışıyor yani. O hep teşekkür ediyor.” (Hilal, Öğrenci)

Kimi okullarda ise, BT öğretmeninden akademik ve okula katkı sunacak işler beklenmektedir:

“Okul idaresi bilişim öğretmeninden mükemmel şeyler bekliyor... Matematikte başarılar sağlayacak. Atıyorum TÜBİTAK yarışmalarında TÜBİTAK projelerinde muhteşem şeyler çıkartacak küçük bir örnek vereyim şu an TÜBİTAK başvurusu yaptık. Bizim okulun 20 tane projenin 3 tanesini ben yazdım.” (Eser, BT Öğretmeni)

Genel olarak bulgular incelendiğinde, BT öğretmeninden beklentiler içerisinde, okuldaki teknik donanımların tamir ve bakımı ile ilgilenmek, iş arkadaşlarının ve okul yöneticilerinin teknolojiye ilişkin okul içi ve okul dışı gereksinimlerinde donanım alımına ilişkin rehberlik etmek, teknoloji gerektiren toplantılarda teknolojik ekipmanların ve sunumların hazırlığı, Fatih projesi ve EBA içerikleri ile ilgili meslektaşlarına destek olmak, teknoloji liderliği yapmak, Mebbis (Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri Ağı) üzerindeki veri giriş işlemleri, Tübitak projelerinde rehberlik gibi noktalara işaret edilmektedir.

Tema 2. İdeal BT Öğretmeninin Nitelikleri

İdeal BT öğretmeni nitelikleri içerisinde, en sık karşımıza çıkan nitelik kendini güncel tutmayla alakalıdır. Bu tema altında karşılaşılan alt temalar Tablo 4’de verilmiş, sonrasında, bu alt temalara görüşmelerde nasıl değinildiğine ilişkin örnek ifadeler ve açıklamalar sunulmuştur.

Tablo 4.

İdeal BT Öğretmeninin Niteliklerine İlişkin Alt Temalar.

Alanına ilişkin gelişmeleri takip etme
Günlük yaşamında kullanma
Disiplinler arası çalışmaya yatkın olma
Öğrenme ve öğretme ile ilgili kuramsal kavramlara hâkim olma
Teknoloji kullanımına ilişkin sorunlarla baş etme

Bu görüşe ilişkin örnek ifadeler aşağıda sunulmaktadır:

“... (BT öğretmeni) Gelişen teknolojiyi takip edebilmeli mesela yeni bir yazılım çıktığında bunları ilgi duyarak araştırmalı öğrencileri ile paylaşmalı. Teknolojide her çıkan yeniliğe takip edebilmeli ve bunları derslerine yansıtılma olanağı varsa kullanmalı.” (Can, Öğrenci)

“Teknolojiyle çok iç içesiniz sürekli gelişen bir teknoloji var bunu çok yakından takip etmeniz gerekiyor. Bu sene öğrendiğiniz bir şeyi belki seneye çok gereksiz olabiliyor. Veya geçmiş eskimiş olabiliyor. Onun için yenilikleri çok hızlı bir şekilde takip etmek gerekiyor. Sürekli kendinizi yenilemeniz gerekiyor.” (Ezgi, BT Öğretmeni)

“Öğretim boyutuna bakacak olursak genel gelişimi, alan ile ilgili gelişmeleri takip edebiliyor olması lazım.” (Mine, Öğretim elemanı).

Bununla birlikte, gelişmeleri takip etme noktasında yapılan vurgular değişebilmektedir. Örneğin; Özgür (Öğrenci) donanım vurgusu yaparken “Bir kere bilgisayarın donanımını yazılımını iç parçalarını çok iyi bilmesi lazım öğrencilerine karşı kendini telaffuz etmesi lazım iyi bir şekilde telaffuz etmesi lazım”, Hilal (öğrenci) gelişmelerin kendi günlük yaşamlarında uygulanmasına vurgu yapmaktadır “Bence BT öğretmeni her şeyin en son olanını kullanmalı bana göre. Yani buna iPhone telefon kullanmak gibi değerlendiriyorum. Mesela bir flash bellek son çıkan ve en boyutu büyük olan flash belleği kullanmalı”.

Gelişmeleri takip etme temel temasının dışında, iki katılımcı disiplinler arası çalışmalarını yürütülebilecek nitelikte olmaya vurgu yapmaktadır:

“BT öğretmeni genel olarak teknoloji kaynaştırmasını daha aktif kullanabilen öğretmenler olmalı öncelikle. Kendi öğretim alanlarının dışında, mevcut görev yaptıkları yerlerde içerik entegrasyonu ile ilgili çalışmalar da yapabiliyorlar.” (Mine, Öğretim elemanı)

“Hem fakültelerdeki yapısı, hem de ortaöğretimdeki yapısı nedeniyle biraz disiplinler arası çalışmaya yönelmesi lazım. Bir ara öğretmen alımlarına gerek yok, herkes bilgisayar biliyor gibi şeyler söylendi.” (Oğulcan, Öğretim elemanı)

Yine aynı katılımcı, BÖTE eğitimlerinde öğrenme ve öğretmeye ilişkin kuramsal bilgilere vurgu yapmaktadır:

“Sizin elinizde kalan kuramsal bilgidir. Bizi doyuran odur. Çocuklara da söylüyorum. Bakın işin hamallığına sahip çıkmayın, bu mühendislik işi. Yarın bir gün siz mühendis ile yarışabilecek misiniz? Hayır. Siz kiminle yarışacaksınız. Kuramsal kısım ile yarışacaksınız. Eğitimi ben bilirim diyeceksiniz. Öğrenmeyi öğretmeyi ben bilirim diyeceksiniz. Bak, ekran tasarımında sen şunu yaparsan, şu öğrenmeyi engeller, şu çeldiricidir, şunu yaparsan daha etkili olur. Bunu sen bileceksin ve gerçeklerini göstererek söyleyeceksin.” (Oğulcan, Öğretim elemanı).

Diğer bir katılımcı ise bazı kişisel özelliklere vurgu yapmaktadır:

“Motivasyon önemli, heves, motivasyon... Bunun dışında çalışmaya ve araştırmaya, sorgulamaya aç olması gerekiyor (Altay, Öğretim elemanı).

Bunun gerekçesini ise aynı katılımcı şöyle açıklamaktadır:

“Bilişimle alakalı işler, BT öğretmenliği ile alakalı işler hep bir azimle çalışmayı gerektiriyor. Çünkü bir yerden sonra sıkıyorsunuz, pes ediyorsunuz. Durum böyle olduğu için motivasyon/ heves olduğunda, olumlu bir tutum olduğunda ilerleme kaydedilebiliyor. Sonuçta bir yerde sıkıldığınızda vazgeçiyor, ilerleme kaydedemiyorsunuz. Buna istinaden okumak-araştırmak bilgisayar başında mesai harcamaya çalışmak gerekiyor.” (Altay, Öğretim elemanı)

Genel olarak bakıldığında, ideal bir öğretmenin nitelikleri arasında, alanına ilişkin gelişmeleri takip etme, günlük yaşamında kullanma, disiplinler arası çalışmaya yatkın olma, alanın sadece uygulama boyutuna değil, öğrenme ve öğretme ile ilgili kuramsal kavramlara hâkim, teknoloji kullanma ve teknolojiyi kullanırken karşılaşılan sorunlar ile baş etmeye ilişkin motivasyonu yüksek olma nitelikleri ön plana çıkmaktadır.

Tema 3. BT Öğretmeni Statüsü

Katılımcılara BT öğretmenliği alanının statüsünü nasıl değerlendirdiklerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Bu tema altında karşılaşılan alt temalar Tablo 5'te verilmiş, sonrasında, bu alt temalara görüşmelerde nasıl değinildiğine ilişkin örnek ifadeler ve açıklamalar sunulmuştur.

Tablo 5.

BT Öğretmeni Statüsü İlişkin Alt Temalar.

Artan teknoloji entegrasyonu nedeniyle önem kazanma
Merkezi sınavlarda, bilgisayar dersi ile ilgili soru olmaması nedeniyle öneminin azalması
BT öğretmenliği atama sayıları
“Teknik” bir personel olarak BT Öğretmenliği

Katılımcılardan biri teknoloji bilmenin her dönemde bireylere bir statü kazandırma aracı olmasından şöyle bahsetmektedir:

“Yani şimdi BT öğretmenleri, bilişimciler, bilgisayarlılar nasıl adlandırılırsanız bunların hep değerli bir tarafı vardı. Mesela fotokopi makinasını kullanabilen insan bile değerli. Arkalı önlü bir nüfus cüzdanı çektireceğiniz zaman bilen bir kişiye danışıyorsunuz. Eskiden daktilo kullanan değerliydi. Bilişim anlamında BT öğretmenleri lider konumunda olduğu zaman diğer

insanlardan farklı daha iyi bir şeyler bilen olduğu zaman kıymetli olacak. Bilgisayarla ilgili ya da teknolojiyle ilgili her şey değişiyor ama değişmeyen bir şey var internet şu anda bu ağ hep var, değişmiyor.” (Altay, Öğretim elemanı)

Başka bir katılımcı ise bu teknoloji kullanmanın okuldaki süreçleri kolaylaştırıcı bir tarafı olduğunu vurgulamaktadır:

“Bence Milli Eğitim (Bakanlığı) bilişim öğretmeninin okullarda olmasından memnun. İşlerin hızlı akışı için, bilişim rehberliği hizmeti için. Bazen müdürleri idarecileri çaresiz durumda kalabiliyor. Bu durumda ona yardımcı olan, müdahale eden bir öğretmen olarak güvenebilecekleri bir pozisyonda oluyoruz. Statü olarak müdür, müdür yardımcısı, BT rehber öğretmen arkasından rehber öğretmen geliyor. Okulda güvenilebilecek öğretmenlerden biriyiz. Bu nedenle bence değerliyiz. Ufak da olsa o küçücük bir şeye müdahale edince günü kurtarmış oluyoruz.” (Elif, BT Öğretmeni)

Başka bir görüşmeci kendi durumunu şöyle açıklamaktadır:

“BT öğretmeni olarak, atandığımızdan itibaren diğer bölümlere göre daha farklı pozisyonda oluyoruz. Kendini farklı hissediyor insan. Bilmiyorum dersin veya bölümün getirdiği rahatlıktan mı, ama statüsü diğer bölümlere göre bence bize göre daha yüksek” (Özgür, Öğrenci).

Bir öğretmen 2013-2014 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın almış olduğu kararlar neticesinde yürürlüğe alınmış olan temel eğitim gören öğrencilerin ortaöğretime geçme aşamasında değerlendirilmesi için geliştirilen sınav sistemine vurgu yapmaktadır:

“Velilere Matematik, Türkçe, Fen Bilgisi kadar Teoglarda (Temel Eğitime Giriş Sınavlarında) olmadığı için ya da bu anlamda önemli görünmediği için verilen dersimizi çok önemsemiyorlar. Oyun aracı olarak görüyor çocuklarda. Ben kendi adıma bu durumun yavaş yavaş oturduğunu düşünüyorum. Benim dersimi öğrencilerim oyun oynama yeri görmüyor ama annelerine babalarına bu anlayışı kazandırmak henüz mümkün değil mümkün olmadı en azından kendi adıma.” (Elif, BT Öğretmeni)

“Yani mesela fen bilgisi öğretmenliği matematik Türkçe alanlarıyla karşılaştırıldığında daha dezavantajlı bir konumda bu açıdan.” (Özgür, Öğrenci)

Benzer şekilde bir öğretim elemanı ise BT öğretmenliği alanının statüsünü şöyle açıklamaktadır:

“Bizde öğretmenin değeri şöyle algılanıyor: merkezi sınavlarda kaç soru çıkıyorsa, siz o alanda o kadar değerlisiniz. Çünkü o kadar özel ders veriyorsunuzdur, o kadar para kazanıyorsunuzdur. O kadar kıymetlisinizdir.” (Oğulcan, öğretim elemanı)

Bununla birlikte öğretmenliğin statüsünü atama sayıları ile ilişkilendirenlerin daha çok lisans öğrencileri olduğu görülmektedir:

“Diğer branşlarda şu anda Okul Öncesi, İngilizce ve Din Kültürü revaçta. Bunların alımı daha çok. Statü olarak bizden daha iyi bir konumdalar. ... Toplumsal statü de şöyle bir şey: Bilgisayar denildiğinde herkes ‘Güzel bir meslek’ diye düşünüyor.” (Can, Öğrenci)

BT öğretmenliğinin statüsünü olumsuz değerlendiren katılımcılar da bulunmaktadır:

“Çok fazla teknik personel olarak görüldüğü için, saygınlığının meslektaşlar arasında da biraz yitirilebildiğini düşünüyorum.” (Mine, öğretim elemanı)

“İki dönem önceki Milli Eğitim bakanı, BT öğretmenine gerek yok, çünkü herkes bilgisayarı açıp kapatmayı biliyor demişti. Böyle bir algının çok fazla değiştiğini düşünmüyorum. Keza atamalarda da benzeri bir yansıma söz konusu. Bu robotik, robotiğin iyi reklam yapması olumlu bir değişime sebep oldu. Bizim alanımızdaki öğretmenlere bakış açısını değiştirmeye başladı.” (Mine, öğretim elemanı)

Genel olarak bakıldığında, katılımcılardan bazıları BT öğretmenin statüsünün özellikle toplumda artan teknoloji kullanımı ve okullarda teknoloji entegrasyonunun kolaylaştırıcı rolü nedeniyle önem kazanacağına değinmektedir. Merkezi sınavlarda, Bilgisayar dersi ile ilgili soru olmamasının bu alanın önemini azaltacağına değinen katılımcılar bulunmaktadır. Bununla birlikte özellikle lisans öğrencileri, BT öğretmenliğinin statüsünü KPSS’de (Kamu Personeli Seçme Sınavı’nda) açılan kadro sayıları ile ilişkilendirmektedir. Önceki bulgularda değinilen BT öğretmenin “teknik” bir personel olarak algılanmasının, mesleğin statüsünü olumsuz etkilediğini düşünenler bulunmaktadır.

Tema 4. Bir Epistemik Grup Olarak BT Öğretmenliği

BT öğretmenlerinin epistemik grup olarak davranma davranışları görüşme soruları ile incelenmiştir. Bu sorular ile var olan yapı ve olması beklenen durumların ele alınması düşünülmüştür. Bu tema altında karşılaşılan alt temalar Tablo 6’da verilmiş, sonrasında, bu alt temalara görüşmelerde nasıl değinildiğine ilişkin örnek ifadeler ve açıklamalar sunulmuştur.

Tablo 6.

Bir Epistemik Grup Olarak BT Öğretmenliğine İlişkin Alt Temalar.

Bir sosyal ağ oluşturulmasına ilişkin Bakanlığın çalışmaları
Bilişim Teknolojileri Derneği (STK-Sivil Toplum Kuruluşu)
Sosyal medya
Akademik organizasyonlar

Bu temaya ilişkin katılımcılardan biri mevcut durumu şöyle ifade etmektedir:

“Biz iki senedir BT öğretmenleri olarak bir araya geliyoruz. Valilik onayı ile okullarda kurs yapıldı. İl merkezinden ve ilçelerden gelen öğretmenler oldu. Genelde merkezdeki öğretmenler vardı. Kendimiz robotik çalışmalarını yaptık. Daha sonra onlarla ilgili sergi yerimiz oldu orada yapılan çalışmaları projeleri sergiledik. Gene bir WhatsApp grubumuz var, internet üzerinde de grubumuz var. Kendi samimi olduğumuz arkadaşlarımızla bir araya geliyoruz. Bir şeyler yapıyoruz, ama yeterli mi, değil mi? Mesela 270 kusur öğretmen var 10 kişi falan anca toplanıyor. İl merkezi ve tüm ilçeleri ile birlikte çalışan 270 öğretmen var.” (Elif, BT öğretmeni)

Mevcut duruma göre bu görüş informal yapılanma hakkında bilgi sunmaktadır. Formal yapılanmaya örnek ise aşağıdaki öğretmen görüşünde görülmektedir:

“Bilişim Teknolojileri Derneği var. Onlar bizim adımıza gerçekten bizi bir noktadan bir noktaya taşıdıklarını düşünüyorum biz eskiden müdür yardımcılarını gibi sekizde başlardı beşte biterdi mesai saatimiz vardı bu saatten önce idarenin hoşgörüsüne bağlı tabii ama çıkamıyorduk. Mesai saatlerimizin şimdi 15:30'a çekilmesi Bilişim Teknolojileri Derneğinin sayesinde oldu yani.” (Ezgi, BT öğretmeni)

Bu tema ile ilgili öğretim üyesi görüşlerine örnekler aşağıda sunulmaktadır:

“... (epistemik gruplaşma) var yani bununla ilgili hani çok yaygın olmasa da sivil toplum kuruluşları da yani STK (Sivil Toplum Kuruluşu)'lar da var. Onun dışında bireysel çabalarla oluşturulan web siteleri, facebook grupları var. Bizim branşla ilgili mesela ICITS (Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu) gibi sempozyumlar var. Onlar genelde birleştirici ve paylaşım sağlayan yerler oluyor.” (Altay, öğretim elemanı)

Bu tema ile ilgili bir diğer öğretim üyesi gereklilikleri vurgulamaktadır:

“Aslında olması gerekiyor. Tabii odalaşma bu anlamda işte şey mühendislerin dünya genelinde böyle bir yapısı var. Ülkemizde belki böyle şeylere ihtiyaç var. BT öğretmenlerinin BÖTE öğretmenlerinin bir araya gelip dertlerini vs. paylaşacağı noktada birlikten kuvvet doğar mantığının da böyle STK'lar vs. şeylere gitmekte fayda var.” (Mine, öğretim elemanı)

Görüşmede ifade edilen görüşe dair aşağıda sunulan alıntılar öğrencilerin de epistemik grup oluşturma çabaları olduğuna işaret etmektedir:

“Bununla ilgili sadece mezun kısmı ile ilgili BÖTE mezunu diye bir sistem geliştirdiler. Galiba buradan birbirlerine haberleşme sistemi gibi yapıyor diye biliyorum. Bütün üniversiteler kapsamında BÖTE mezunları diye bir proje geliştirildi. Burada mezunların birbirinde haberleşebildiğinden tam emin değilim, ama materyal kısmında birbirleriyle haberleşiyor diye biliyorum.” (Can, BT öğretmenliği öğrencisi)

“Bu aralar BT öğretmenlerine yönelik düzenlenen kurultayın temsilcileri ile görüşüyoruz. Ege Üniversitesi'nden de var. Hatta geçen gün geldi buraya, görüşüyoruz. O temsilcisi. Şu an Kurultay'da. Whatsapp grubumuz var. Temsilcileri işte bütün üniversitelerin. 20 üniversite var onlarla birlikte konuşma içerisindeyiz. Şimdi yeni Kurultay olacak Kastamonu'da. Ne yapabiliriz? Projeler var, projeleri ne şekilde sunacağız. Ben bunu kendi arkadaşlarıma da duyuruyorum. Proje gönderelim bu sene, şu an zaten kendi proje dersimiz var, dedik. Yani kendi yaptığımız projeyi (kurultaya) yetiştirelim.” (Meltem, BT öğretmenliği öğrencisi)

Epistemik bir grup olarak BT öğretmenleri arasında, bir sosyal ağ oluşturulması ile ilgili Bakanlığın çalışmaları bulunmaktadır. Ancak bunlara katılım oldukça sınırlıdır. Bunun dışında Bilişim Teknolojileri Derneği böyle bir grubun oluşması ile ilgili bir STK işlevi üstlenmekte ve mesleğe ilişkin bazı hakların kazanılmasında etkin gibi görünmektedir. Bunun dışında sosyal medya mecraları meslek üyelerinin ihtiyaç halinde haberleşebilmeleri ile ilgili bir rol üstlenmektedir. Akademik anlamda ise ICITS (Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu) birleştirici bir fonksiyon üstlenmektedir. Bununla birlikte, meslekleşme anlamında çalışmaları oldukça sınırlı bulan katılımcılar da bulunmaktadır.

Tema 5. Alanın İlişkiseliliği /Özerkliği

Bu tema altında alanın ilişkiseliliği ve kendi başına olma durumu (özerkliği) ele alınmıştır. Bu tema altında karşılaşılan alt temalar Tablo 7'de verilmiş, sonrasında, bu alt temalara görüşmelerde nasıl değinildiğine ilişkin örnek ifadeler ve açıklamalar sunulmuştur.

Tablo 7.

Alanın İlişkiseliliği/Özerkliğine İlişkin Alt Temalar.

BT Alanının ilişkiseliliği bağlamında teknoloji rehberliği
BT Alanının ilişkiseliliği bağlamında formatör öğretmenler
BT Alanının özerkliği bağlamında kodlama öğretmeni

Özellikle bilgisayar öğretmenliğinin teknoloji rehberliği sorumluluğuna vurgu yapan katılımcılar, diğer öğretmenler ile işbirliği içinde çalışılması gerektiğine vurgu yapmaktadır:

“...Mesela Türkçe öğretmenin hangi öğretim materyallerini kullanabileceğini araştırmalıyım onlara yönlendirmeliyim içerik hazırlama ya da içeriği yönlendirme. “Bak burada etkinlik var, bunu kullanabilirsin” demeliyim...” (Elif, BT öğretmeni)

“Bilgisayar öğretmenlerinin diğer branşlardan bir bağımsızlığı yok bence aslında şöyle bir durum da var bütün branşlara yardım etme rehberlik gibi geçiyor yani bir yerde.” (Ezgi, BT öğretmeni)

“Daha çok bir koordinatör gibi aslında. Yani öğretmenin ihtiyacına göre bir ihtiyaç listesi de çıkarıp ne gibi eksikler var, bunu öğrenciyle nasıl buluşturmaya çalışıyoruz. Bunu en iyi öğrenci ile nasıl buluşturabiliriz. Bunu en iyi sunabilecek araç nasıl bir araçtır....” (Mine, öğretim elemanı)

Artan kodlama eğitimleri göz önüne alındığında, BT öğretmenliği alanının özerk bir boyutu olduğunu belirten katılımcılar da bulunmaktadır:

“...Okulda sadece formatör öğretmen kadrosu ile görev yapan ve teknik ekipmanla sorumlu biri olmalı. Kodlama eğitimi ile ilgili başka sorumlu biri olmalı ve bunların bir arada olması bir Sinerji yaratır ve daha iyi işler aslında böylece üretilebilir.” (Hilal, BT öğretmenliği öğrencisi)

Kodlama içeren eğitimler de bile disiplinlerarası öğretimi vurgulayan katılımcılar da bulunmaktadır:

“...Benim birincil önceliğim disiplinler arası eğitim olması diye düşünüyorum ben. ...Çünkü kodlamayı çocuk algoritmayı bildikten sonra kendi de her şekilde çözebilir. Ben onu bugün Python anlatırım o gider C# öğrenir. Başka bir dil öğrenir. Ama önemli olan disiplinler arası eğitimde matematikte öğrendiği şeyi algoritmayı kullanarak bir programa dönüştürebileceğini bilmesi lazım. Ya da fizikte öğrendiği bir şeyi bir algoritma oluşturarak matematiğe entegre edebileceğini bilmesi lazım.” (Eser, BT öğretmeni)

Genel olarak bakıldığında, BT öğretmenliğine ilişkin olarak alanın ilişkiselliğine vurgu yapan ve teknoloji rehberliğini vurgulayan bakış açısı ve kodlama eğitimi için ayrı bir BT öğretmenin tahsis edilmesi gerektiğini düşünen katılımcılar bulunmaktadır. Katılımcıların vurguladığı noktalardan birisi, her okulda teknoloji rehberinin olması gerektiği, eğer okulda bilgisayar dersi verilecekse bu ders için ayrı bir BT öğretmeni tahsis edilmesi gerektiği ve bu öğretmenlerin işbirliği içinde çalışmasına ilişkindir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada BT öğretmenliği kimliği konusuna odaklanılmıştır. Nitel olarak tasarlanan çalışmada BT öğretmeninden beklentiler, ideal BT öğretmeni nitelikleri, BT öğretmeni statüsü, epistemik grup olarak BT öğretmenliği ve alanın ilişkiselliği/özerkliği temaları altında elde edilen bulgular sunulmuştur.

BT öğretmenlerinin görevi olarak algılanan işlerin, okuldaki teknik donanımların bakımı ve tamiri, iş arkadaşlarının ve okul yöneticilerinin teknolojiye ilişkin okul içi ve okul dışı gereksinimlerinde donanım alımına ilişkin rehberlik etmek, teknoloji gerektiren toplantılarda teknolojik donanım ve sunumların hazırlığı, Fatih projesi ve EBA içerikleri ile ilgili meslektaşlarına destek olmak, teknoloji liderliği yapmak, Mebbis üzerindeki veri giriş işlemleri, Tübitak projelerinde rehberlik etme gibi geniş bir alana dağıldığı görülmektedir. BT öğretmenleri, BT öğretmen adayları ve BT öğretmeni yetiştirme alanında görev yapan öğretim elemanları görüşlerine göre elde edilen bu bulgular; BT öğretmenlerinin teknolojiyle alakalı birçok konuda görev üstlenmelerinin gerekliliğini göstermektedir. Bu görevlerden bazılarının gerçekten asli görev olduğu, bazılarının ise yerinde olmayan bir beklenti olduğu söylenebilir. BT öğretmenin teknik personel gibi algılanması çok yerinde bir durum değildir. Günümüz şartlarında öğretmenlerin fedakârlıkla ya da mecburiyetle bu görevleri yerine getirdikleri söylenilebilir.

MEB 2017 yılında yayınlanmış olan öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri raporunda yeterlilikler, “mesleki bilgi”, “mesleki beceri” ve “tutum ve değerler” başlıkları altında ifade edilmiştir. Tüm öğretmenler için yapılan bu genel mesleki yeterliliklerden “mesleki beceriler” yeterlilik alanı “öğretme ve öğrenme sürecini yönetme” yeterliliklerinden bir tanesi “öğretme ve öğrenme sürecinde bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin olarak kullanır” olarak ifade edilmiştir (Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü, 2017). Bu yeterlilik maddesi yorumlandığında, tüm öğretmenlerden genel mesleki yeterlilik olarak BT teknolojilerini etkin olarak kullanma becerisi beklenmektedir. Öğretmenlerin teknoloji yeterliliklerinin incelenmesi ve var ise eksikliklerin giderilmesinin faydalı olacağı söylenilebilir. Bu noktada, diğer öğretmenlerin teknolojileri kullanma yeterliliklerinin BT öğretmeninden beklentiler ile oldukça ilgili olduğu söylenebilir. Kendileri teknolojiyi kullanmak isteyen ancak gerek ilgili teknolojiyi seçerken, gerekse ilgili teknolojiyi kullanırken yeterlilik gösteremeyen öğretmenler, bu noktada BT öğretmeninden çok şey beklemektedir. Cüre ve Özden (2008) 163 öğretmen üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmalarında, öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik tutumlarının olumlu olduğu, ancak önemli eksikliklerinin bulunduğu işaret etmektedir.

Topu ve Göktaş (2012) yapmış oldukları çalışmada BT öğretmenlerinin üstlendikleri rolleri ve onlardan beklentileri ele almışlardır. Bu çalışmada mevcut çalışma sonuçlarına benzer olarak; BT öğretmenlerinin okullarında görevleri dışında birçok rol üstlenmek durumunda kaldıkları sonucu elde edilmiştir. İlgili çalışmada bu durumun gerekçesi olarak; BT öğretmenlerinin çevreleri tarafından uzman, teknik servis elemanı ve memur gibi görülmesi ileri sürülmüştür. Diğer bir ifade ile insanların bakış açıları ve algılama biçimleri BT öğretmenlerinin görev tanımını ve kimliğini belirleyici rol oynamaktadır denilebilir.

Katılımcıların görüşlerine göre beklentilerin sınır tanımadığı, öğretmenlerden proje yazma ve akademik bağlamda çıktıkları olan işlere varan görevlerin yapılması beklenildiğine dair bulgular bulunmaktadır. Bir katılımcı

görüşüne göre (Özgür, 21, Öğrenci) beklentilerin çok olması diğer branşlara göre BT öğretmenliğinin zahmetli bir görev olarak algılanmasına sebep olmaktadır. Bu noktada BT öğretmenlerinin sadece kendi görev ve sorumluluklarını bilmesi mesleki sınırların çizilmesi açısından yeterli olmayabilmektedir. Mesleki kimlik, bireyin kendinin, meslek ile ilişkili diğer önemli kişilerin, referans grupların o işi bir profesyonel alan olarak tanımlaması ve bu mesleği icra eden kişinin alana ilişkin bilmesi ve sergilemesi gereken bilgi ve becerilere ilişkin algılar olarak tanımlanabilir (Robson, 1998). Bununla birlikte, Wiles (2013) mesleki kimliğin, o alana ilişkin özelleşmiş bilgiler, yapılan işe ilişkin değerler ve normları anlama ve profesyonel yeterlilikte bilgi ve değerleri bütünleştirmeyi içerdiğini belirtmektedir. Bu açıdan bakıldığında, mesleki kimlik, meslek tanımı ve bireyin dahil olduğu profesyonel grup üyeleri ile ortak etkileşimi ile de şekillenen kimlik yapılarını içermektedir (Nuttman-Shwartz, 2017). Bu noktada diğer branş öğretmenlerine de, BT öğretmenlerinin görev ve sorumluluklarına ilişkin bilincin kazandırılması, BT öğretmenliği için önemli görülmektedir.

Araştırma bulgularına göre, ideal BT öğretmeninin nitelikleri arasında, alanına ilişkin gelişmeleri takip etme, teknolojiyi günlük yaşamında kullanma, disiplinler arası çalışmaya yatkın, alanın sadece uygulama boyutuna değil, kuramsal kavramlarına da hâkim olma, teknoloji kullanma ve baş etme ile ilgili motivasyonu yüksek olma nitelikleri ön plana çıkmaktadır. Araştırma bulgularıyla ortaya çıkan diğer durum, BT öğretmeni adaylarının sürekli olarak kendini geliştirme gereksinimidir.. Hızlı gelişen teknoloji ve teknolojiye ilişkin eğitim yaklaşımları bu durumu tetiklemektedir. Bu bağlamda mevcut durum incelenerek yeni bir çalışma yapılabilir. Bu çalışma ile öğretmenlerin ne düzeyde kendilerini gelişmelere adapte ettikleri tespit edilebilir. Öğretmenlerinin teknolojideki gelişmelere uyum sağlamlarının sadece bireysel çabalar ile mi yoksa Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde yapılandırılmış etkinliklerle mi sağlanacağı iredelenmesi gereken bir konudur. Öğretmenlerin gelişmelere ayak uydurmalarının planlı programlı bir biçimde sağlanmasıyla daha sağlıklı sonuçlar ortaya koyacaktır.

Araştırmada katılımcılardan bazıları BT öğretmenin statüsünün özellikle toplumda artan teknoloji kullanımı ve okullarda teknoloji entegrasyonunu kolaylaştırıcı rolü nedeniyle önem kazanacağına değinmektedir. Merkezi sınavlarda, Bilgisayar dersi ile ilgili soru olmamasının bu alanın önemini azaltacağına değinen katılımcılar bulunmaktadır. Özellikle, merkezi sınavların (High-stakes testing) eğitim programları üzerindeki etkilerine değinen araştırmacılar, bu sınavlarda soru sorulmayan resim, müzik gibi alanların eğitim programlarında değer kaybına uğradığına değinmektedir (Apple, 1995; Au, 2009). Özellikle lisans öğrencileri, BT öğretmenliğinin statüsünü KPSS’de (Kamu Personeli Seçme Sınavı’nda) açılan kadro sayıları ile ilişkilendirmektedir. Bu durum da, merkezi sınavlar ile yapılan ve seçimeve eleme işlemlerinin bireylerin kimlikleri üzerindeki etkileri çerçevesinde değerlendirilebilir (Au, 2009). Önceki bulgularda değinilen BT öğretmenin “teknik” bir personel olarak algılanmasının, mesleğin statüsünü olumsuz etkilediğini düşünenler de bulunmaktadır.

EBA portalı ile sosyal ağ oluşturulması ve bilgi paylaşımı sağlanması gerçekleştirilmektedir. Bu durum MEB’nin epistemik bir grup olarak BT öğretmenleri arasında etkileşimin olmasını teşvik ettiği biçiminde yorumlanabilir. Bunun dışında Bilişim Teknolojileri Derneği epistemik grup oluşması ile ilgili bir STK işlevi üstlenmekte ve mesleğe ilişkin bazı hakların kazanılmasında etkin gibi görünmektedir. Bunun dışında sosyal medya mecraları meslek üyelerinin ihtiyaç halinde haberleşebilmeleri ile ilgili bir rol üstlenmektedir. Akademik anlamda ise ICITS (Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu) birleştirici bir fonksiyon üstlenmektedir. Bununla birlikte, meslekleşme anlamında çalışmaları oldukça sınırlı bulan katılımcılar da bulunmaktadır.

BT öğretmenlerinin sadece kendi görev tanımları içerisinde alanıyla ilgili işleri sürdürmeleri yada disiplinler arası çalışmalara ağırlık vermeleri söz konusu olabilir. Bu iki durumdan hangisinin tercih edileceği yada öğretmenlerin hangi role ne kadar ağırlık verecekleri tartışmalı bir konudur. Özellikle kodlama, robotik, FeteMM gibi popüler olan güncel eğitim yaklaşımları disiplinler arası çalışma gereksinimini ortaya koymaktadır. Disiplinler arası çalışma, çevreden beklentiler ve buna ek olarak asli görev olan öğretmenlik, BT öğretmenlerinin sorumluluklarının geniş bir alana yayıldığını göstermektedir. Bu bağlamda asli görev sayılmayacak fakat fedakarlık ya da mecburiyetler nedeniyle yerine getirilen “teknik personel” boyutundaki görevler, gerekli görevli tahsisleri ile BT öğretmenlerinin yükünün hafifletilmesi açısından faydalı sonuçlar verebilir. Genel olarak bakıldığında, BT öğretmenliğine ilişkin olarak alanın ilişkiselliğine vurgu yapan ve teknoloji rehberliğini vurgulayan bakış açısı ve kodlama eğitimi için ayrı bir BT öğretmenin tahsis edilmesi gerektiğini düşünen katılımcılar da bulunmaktadır. Katılımcılar, her okulda teknoloji rehberinin olması gerektiği, eğer okulda bilgisayar dersi verilecekse bu ders için ayrı bir BT öğretmeni tahsis edilmesi gerektiği ve bu öğretmenlerin işbirliği içinde çalışmasının gerekliliğini vurgulamaktadırlar.

Bilgilendirme

Bu çalışma XV. European Conference on Social and Behavioral Sciences’ta sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Ekler

Ek 1: BT Öğretmeni Görüşme Forumu Soruları

1. Hocam kendinizden biraz bahseder misiniz?
2. Hocam bize ortalama bir iş gününüzü anlatır mısınız?
3. Mesleğiniz sevdiğiniz yönleri nelerdir?
4. Mesleğiniz sizi zorlayan yönleri nelerdir?
5. Siz kendinizi ve yaptığınız işi nasıl tanımlıyorsunuz? Size göre BT öğretmeni kime nedir?
6. İyi bir BT öğretmenin ne tür nitelikleri olması gerektiğini düşünüyorsunuz?
7. BT öğretmenini diğer öğretmenlerden ayıran özellikler, nitelikler var mıdır? Bunlar nelerdir?
8. BT öğretmenliğini ayrı/özerk bir alan olarak görüyor musunuz? Neden? Size göre diğer ders alanları ile nasıl ilişkileri var?
9. BT öğretmenliğinin bir öğretmenlik alanı olarak statüsünü nasıl tanımlıyorsunuz?
10. Okulda kendi rolünüzü ya da rollerinizi nasıl tanımlıyorsunuz?
11. Okuldaki BT öğretmenin en temel işlevleri neler?
12. BT öğretmeni olarak yaşadığınız güçlükler var mı? Örnek verebilir misiniz?
13. Branşınızdan kaynaklı olarak okul yöneticilerinin sizden ne tür beklentileri vardır? Bu beklentilerin ne kadarını sizin branşınızdan kaynaklı olduğu düşünüyorsunuz?
14. Branşınızdan kaynaklı olarak diğer öğretmen arkadaşlarının sizden ne tür beklentileri var?
15. Okulunuzdaki diğer branş öğretmenleri ile ortak yürüttüğünüz çalışmalar var mı? Bunlar neler?
16. Öğrencilerinizi değerlendirir ve not verirken ne tür güçlükler yaşıyorsunuz?
17. Diğer BT öğretmenleri ile sorun ve çözümlerinizi paylaşabileceğiniz bir ağ var mı? Türkiye’de BT öğretmenlerinin ortak öncelikleri paylaşan bir grup olarak görüyor musunuz?
18. BT öğretmenliğinin Milli Eğitim Bakanlığı çatısından kabul gördüğünü düşünüyor musunuz?
19. Siz kendinizi BT öğretmeni olarak önemli/kıymetli hissediyor musunuz? Neden?
20. Kendi potansiyel ve yeterlilikleriniz ne kadarını kullandığınızı düşünüyorsunuz? (Bunu arttırmak için MEB ya da okul bünyesinden ne tür önlemler alınabilir?)
21. Son yıllarda BT öğretmenlerinin okullarda pozisyonları ile ilgili pek çok farklı değişiklik yapıldı. Formatör öğretmen, okul BTR öğretmeni vb. uygulamaları gibi... Siz bu değişikliklerin BT öğretmeni üzerindeki etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?
22. BT öğretmenliğinin geleceğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
 - a. MEB içindeki yeri,
 - b. Toplumsal statü olarak yeri,
 - c. Ortak değer ve normları olan bir mesleki grup (epistemik cemaat) olarak yeri?

Ek 2: BT Öğretmenliği Adayları Görüşme Formu

1. Hocam kendinizden biraz bahseder misiniz? (Hangi okuldan mezun, ne kadar süreden beri aktif olarak öğretmen, nerelerde ve hangi tür okullarda, hangi görevlerde görev yaptınız?)
2. BT öğretmenliği bölümünü nasıl seçtiniz? bu bölümde öğrenci olmaktan memnun musunuz?
3. İyi bir BT öğretmenin ne tür nitelikleri olması gerektiğini düşünüyorsunuz?
4. BT öğretmenliği ile ilgili model aldığınız, sizi etkileyen bir figür var mı? Bu modelin nasıl özellikleri vardı?
5. BT öğretmenini diğer öğretmenlerden ayıran özellikler, nitelikler var mıdır? Bunlar nelerdir?
6. BT öğretmenini nasıl tanımlıyorsunuz? BT öğretmeni kime denir? Ne tür görev ve sorumlulukları vardır? Sınıfta? Okulda? İl/ilçede?
7. BT öğretmenliğini ayrı/özerk bir alan olarak görüyor musunuz? Neden? Size göre diğer ders alanları ile nasıl ilişkileri var? Açıklar mısınız?
8. BT öğretmenliğinin bir öğretmenlik alanı olarak statüsünü nasıl görüyorsunuz?
 - a. Bu görüşünüzü etkileyen faktörler var mı?
9. BT öğretmenlerinin ne tür güçlükler yaşayabileceğini düşünüyorsunuz? Örnek verir misiniz?
10. Branştan kaynaklı olarak okul yöneticilerinin BT öğretmenlerinden, diğer öğretmenlerden farklı beklentileri var mıdır? Varsa nelerdir?
11. Branştan kaynaklı olarak diğer öğretmen arkadaşlarının BT öğretmenlerinden ne tür beklentileri vardır?
12. Diğer üniversitelerdeki BT öğretmeni yetiştiren bölümler/fakülteler ile iletişiminiz var mı? Diğer okullardaki dersler ve içerikleri ile ilgili görüş alış-verişinde bulunuyor musunuz?

13. BT öğretmenliğinin diğer öğretmenlik alanlarına göre statüsünü nasıl değerlendiriyorsunuz?
14. Siz kendinizi BT öğretmeni yetiştiren bir okulda öğrenci olarak önemli/kıymetli hissediyor musunuz? Neden?
15. Son yıllarda BT öğretmenlerinin okullarda pozisyonları ile ilgili pek çok farklı değişiklik yapıldı. Formatör öğretmen, okul BTR öğretmeni vb. uygulamaları gibi... Siz bu değişikliklerin BT öğretmeni kimliği üzerindeki etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?
16. BT öğretmenliğinin geleceğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
 - a. MEB içindeki yeri,
 - b. Toplumsal statü olarak yeri,
 - c. Ortak değer ve normları olan bir epistemik grup olarak.

Ek 3: BT Eğitimi Bölümü Öğretim Elemanı Görüşme Formu

1. Hocam kendinizden biraz bahseder misiniz? (Hangi okuldan mezun, ne kadar süreden beri aktif olarak öğretmen, nerelerde ve hangi tür okullarda, hangi görevlerde görev yaptınız?)
2. İyi bir BT öğretmenin ne tür nitelikleri olması gerektiğini düşünüyorsunuz?
3. BT öğretmenini diğer öğretmenlerden ayıran özellikler, nitelikler var mıdır?
4. Hocam siz BT öğretmenini nasıl tanıyorsunuz? BT öğretmeni kime denir? Ne tür görev ve sorumlulukları vardır? Sınıfta? Okulda? İl/ilçede?
5. BT öğretmenliğini ayrı/özerk bir alan olarak görüyor musunuz? Neden? Size göre diğer ders alanları ile nasıl ilişkileri var? Açıklar mısınız?
6. BT öğretmenliğinin bir öğretmenlik alanı olarak statüsünü nasıl görüyorsunuz?
7. Okulda BT öğretmenlerinin rolünü ya da rollerinizi nasıl tanımlıyorsunuz?
8. Okuldaki bir BT öğretmenin en temel işlevleri neler?
9. BT öğretmenlerinin yaşadıkları güçlükler var mı? Örnek verebilir misiniz?
10. Branştan kaynaklı olarak okul yöneticilerinin BT öğretmenlerinden, diğer öğretmenlerden farklı beklentileri var mıdır? Varsa nelerdir?
11. Branştan kaynaklı olarak diğer öğretmen arkadaşlarının BT öğretmenlerinden ne tür beklentileri vardır?
12. Diğer üniversitelerdeki BT öğretmeni yetiştiren bölümler/fakülteler ile sorun ve çözümlerinizi paylaşabileceğiniz bir ağ var mı? Türkiye’de BT öğretmenliği alanını ortak öncelikleri paylaşan bir grup olarak görüyor musunuz?
13. BT öğretmenliğinin Milli Eğitim Bakanlığı çatısındaki statüsünü nasıl değerlendiriyorsunuz?
14. Siz kendinizi BT öğretmeni yetiştiren bir öğretim üyesi olarak önemli/kıymetli hissediyor musunuz? Neden?
15. Son yıllarda BT öğretmenlerinin okullarda pozisyonları ile ilgili pek çok farklı değişiklik yapıldı. Formatör öğretmen, okul BTR öğretmeni vb. uygulamaları gibi... Siz bu değişikliklerin BT öğretmeni kimliği üzerindeki etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?
16. BT öğretmenliğinin geleceğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
 - a. MEB içindeki yeri,
 - b. Toplumsal statü olarak yeri,
 - c. Ortak değer ve normları olan bir mesleki grup (epistemik cemaat) olarak yeri?

References

- Apple, M. W. (1995). *Education and power*. New York: Routledge.
- Au, W. (2009). High-stakes testing and discursive control: The triple bind for non-standard student identities. *Multicultural Perspectives, 11*(2), 65–71. <http://doi.org/10.1080/15210960903028727>
- Aydın, S. (2014). Olgu bilim araştırma. In M. Metin (Ed.), *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (pp. 287–312). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Berktaş, F. (2003). *Tarihin cinsiyeti*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Birkök, M. C. (1994). *Bilgi sosyolojisi ışığında kimlik sorunu*. İstanbul Üniversitesi.
- Cüre, F., & Özden, N. (2008). Öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojileri (BIT) uygulama başarıları ve BIT'e yönelik tutumları. *Hacettepe Eğitim Dergisi, 34*(1), 41–53.
- Glesne, C., & Peshkin, A. (1992). *Becoming qualitative researchers: An introduction* (p. 6). White Plains, NY: Longman.
- Güvenç, B. (1994). *İnsan ve kültür*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hatch, J. A. (2002). *Doing qualitative research in education settings*. Albany, NY: State University of New York.
- Holland, D. C., Lachicotte, W. J., Skinner, D., & Cain, C. (2001). *Identity and agency in cultural worlds*. History. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Köksal, D., Hortaçsu, N., & Köksal, F. (2009). *Türkiye de sosyal köken, değerler ve kimlik: Türk ve Avrupa Kimliği, Proje No: 104K107*. İstanbul.
- Merriam, S. B. (1998). *Qualitative research and case study applications in education*. San Francisco: Jossey Bass.
- Ni, L., & Guzdial, M. (2012). Who AM I?: Understanding high school computer science teachers' professional identity. *SIGCSE '12: Proceedings of the 43rd ACM Technical Symposium on Computer Science Education*, 499–504. <http://doi.org/10.1145/2157136.2157283>
- Nuttman-Shwartz, O. (2017). Rethinking professional identity in a globalized world. *Clinical Social Work Journal, 45*(1), 1–9. <http://doi.org/10.1007/s10615-016-0588-z>
- Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü. (2017). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*. Ankara.
- Özsoy, S., Ünal, I., Özdemir, Y., Buyruk, H., & Demir, N. (2011). *Türkiye'de eğitim bilimci olmak: Bir kimlik araştırması*. Ankara.
- Robson, J. (1998). A profession in crisis: Status, culture and identity in the further education college. *Journal of Vocational Education and Training, 50*(4), 585–607. <http://doi.org/10.1080/13636829800200067>
- Sevig, T. D., Higlen, P. S., & Adams, E. M. (2000). Development and validation of the self-identity inventory (SII): A multicultural identity development instrument. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology, 6*, 168–182.
- Taylor, G. R. (2005). *Interpreting qualitative and quantitative methods in research* (2nd ed.). Maryland: University Press of America.
- Tanner, J. L., & Arnett, J. J. (2009). The emergence of “emerging adulthood”: The new life stage between adolescence and young adulthood. In A. Furlong (Ed.), *Handbook of youth and young adulthood: New perspectives and agendas* (pp. 39–47). New York, NY: Routledge.
- Taylor, L. A. (2017). How teachers become teacher researchers: Narrative as a tool for teacher identity construction. *Teaching and Teacher Education, 61*, 16–25. <http://doi.org/10.1016/j.tate.2016.09.008>
- Topu, F. B., & Göktaş, Y. (2012). Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin üstlendikleri roller ve onlardan beklentiler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 12*(1), 461–478.
- Troman, G. (2007). Research on teachers' work & teacher professionalism: A short history. In I. Hextall, S. Gewirtz, A. Cribb, & P. Mahony (Eds.), *Changing teachers' roles, identities & professionalism* (pp. 30–49). London, England: TLRP (Teacher and Learning Research Programme), Roehampton University, King's College.
- TDK (2018). Türk Dil Kurumu Sözlüğü. Retrieved March 8, 2018, from http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5aa10bcda8f3d0.41874635
- Wiles, F. (2013). “Not easily put into a box”: Constructing professional identity. *Social Work Education, 32*(7), 854–866. <http://doi.org/10.1080/02615479.2012.705273>
- Witzel, A., & Reiter, H. (2012). *The problem-centred interview*. Sage: USA, California.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (7th ed.). Ankara: Seçkin Yayınevi.